เฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี

๙ มิถุนายน ๒๕๓๙

ท่าอุเทนเมืองธรรมะ

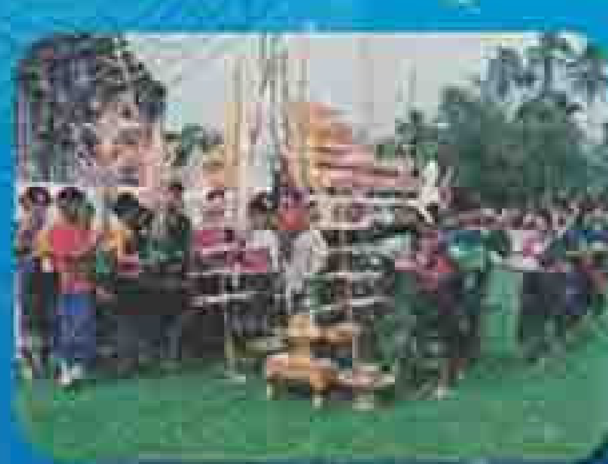

พระธาตุงดงาม

[illegible]

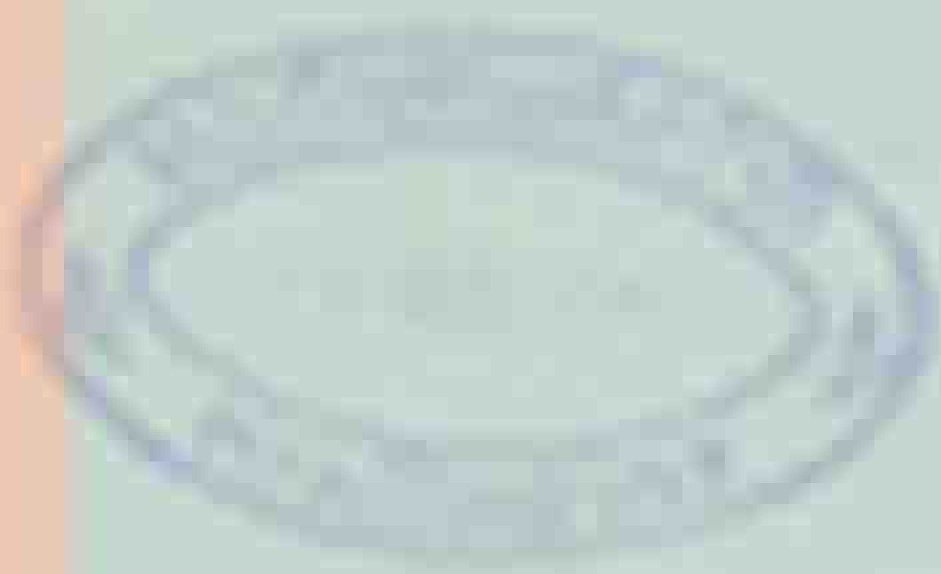

[illegible]

อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ นครพนม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙

ขอจงมีความสุข ยิ่ง
ด้วยรักและผูก
1 ม.
พลเอก
(คุณหญิงพันธุ์เครือ
ยงใจยุทธ
รัฐมนตรี

สารของ

ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

[illegible] ๑๖ กุมภาพันธ์ [illegible] [illegible] อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ที่รักทุกท่าน

[illegible]

[illegible]

(นาย[illegible])
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สาร
ของปลัดกระทรวงมหาดไทย

[illegible]

[illegible]

(นาย[illegible])
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สาร
ของอธิบดีกรมการปกครอง

ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย [illegible]
ประยุกต์[illegible]

[illegible]
[illegible]

(นาย[illegible])
อธิบดีกรมการปกครอง

คำปรารภ
ของผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

[illegible]

[illegible]

(นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช)
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

คำปรารภ
ของรองผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

อำเภอท่าอุเทน เป็นอำเภอ[illegible] มีประชากร [illegible] คน อำเภอท่าอุเทนเป็นอำเภอที่มีความสำคัญ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และ[illegible] ประชาชนประกอบด้วยหลายเผ่า เช่น ญ้อ ไท แสก แต่ทุกคนอยู่ร่วมกันโดยสงบสุข ไม่มีความขัดแย้ง ซึ่งเป็นเพราะได้รับการดูแลเอาใจใส่จากข้าราชการในอำเภอ และความร่วมมือจากพี่น้องประชาชน เป็นอย่างดีเสมอมา

ในโอกาสเปิดอาคารที่ทำการอำเภอท่าอุเทนหลังใหม่นี้ ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีกับท่านนายอำเภอ เพื่อนข้าราชการ และพี่น้องประชาชนชาวอำเภอท่าอุเทนทุกท่าน ที่ได้อาคารที่ปฏิบัติงานที่กว้างขวาง และสง่างาม [illegible] ส่งผลให้การบริการที่รวดเร็ว[illegible]ยิ่งขึ้น

ท้ายนี้ ขออำนวยพรให้ท่านนายอำเภอ เพื่อนข้าราชการ และพี่น้องประชาชนชาวอำเภอท่าอุเทนทุกท่าน จงมีแต่ความสุข ความเจริญ [illegible] ตลอดไป

(นายวิทย์ [illegible])
รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

คำปรารภ
ของรองผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

ในยุคสมัยปัจจุบันกระแสการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมมีแนวโน้มสูงขึ้นอยู่ตลอดเวลา ตามกระแสโลกยุคโลกาภิวัตน์ (Glolalization) ทางราชการจึงได้พยายามทุกวิถีทางที่จะยกระดับและปรับปรุงการบริการประชาชนให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงสถานที่ราชการให้มีความเหมาะสม ตลอดจนการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการพัฒนาประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานให้ก้าวรุดไปข้างหน้าให้ทัดเทียมกับภาคเอกชน

ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ในปีงบประมาณ 2539 อำเภอท่าอุเทน ได้รับการคัดเลือกให้เป็นอำเภอเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี และยังได้รับอนุมัติให้ย้ายศูนย์ราชการพร้อมกับงบประมาณในการก่อสร้างอาคารที่ว่าการอำเภอ และหอประชุมหลังใหม่ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ศูนย์ราชการของอำเภอท่าอุเทนแห่งใหม่นี้ จะสามารถสนองนโยบายของทางราชการในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่มาติดต่อราชการได้เป็นอย่างดี จึงขอให้ข้าราชการของอำเภอนี้ทุกๆ คน จงปฏิบัติหน้าที่อย่างดีที่สุด และเต็มความสามารถในการ "บำบัดทุกข์ บำรุงสุข" ให้กับพี่น้องประชาชนได้อย่างแท้จริง

(นายสมพงษ์ มัตราช)
รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

คำปรารภ
ของปลัดจังหวัดนครพนม

ขอแสดงความยินดีต่อเพื่อนข้าราชการ และประชาชนอำเภอท่าอุเทนในโอกาสเปิดที่ว่าการอำเภอท่าอุเทนหลังใหม่ ขอให้เพื่อนข้าราชการทุกคนจงตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการดูแลทุกข์สุขของประชาชน เพื่อให้อำเภอหลังใหม่เป็นศูนย์รวมความรัก ความศรัทธา และเชื่อถือของประชาชน สมดังที่ทางราชการ ได้คัดเลือกให้เป็นอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองราชย์ครบ ๕๐ ปี

(นายสุรินทร์ พันธ์ฤกษ์)
ปลัดจังหวัดนครพนม

คำปรารภ
ของนายอำเภอท่าอุเทน

"ท่าอุเทนเมืองธรรมะ พระธาตุสูงงาม
แม่น้ำสองสี ประเพณีไหลเรือ"

ผมได้เดินทางมารับราชการเป็นนายอำเภอท่าอุเทนเป็นอำเภอแรกในชีวิตการรับราชการ เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2537 มีความประทับใจกับคำขวัญประจำอำเภอซึ่งประพันธ์ไว้อย่างสอดคล้องมองเห็นภาพพจน์ทั้งทางด้านวัฒนธรรมประเพณี และภูมิศาสตร์สำคัญของท่าอุเทน

เมื่อเริ่มปฏิบัติราชการนับแต่วันแรกจนถึงปัจจุบันเป็นเวลาสองปีเศษ มีความคุ้นเคยกับพี่น้องชาวอำเภอท่าอุเทน คุ้นเคยกับเพื่อนข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีความรัก ความผูกพัน เปรียบเสมือนเป็นชาวท่าอุเทนด้วยคนหนึ่ง เราจึงทำงานกันอย่างเป็น "หนึ่งเดียว" โดยระลึกถึงท่าอุเทนที่เคยรุ่งเรืองในอดีตเป็นอำเภอแม่ของอำเภออื่นๆ ที่แตกลูกแตกหลานออกไป ลูกๆ ต่างเจริญเติบโต แต่แม่เริ่มแก่เฒ่าไปตามกาลเวลา ทำอย่างไรเราจะ ฟื้นฟูความยิ่งใหญ่ให้กลับคืนมา

ในห้วงสองปีเศษที่ผ่านมา นับเป็นความโชคดีของพี่น้องชาวอำเภอท่าอุเทน ที่เราได้ร่วมมือกันเลือก พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของเรา ซึ่งท่านไม่ได้ทำให้เราผิดหวัง โครงการพัฒนาต่างๆ เห็นเป็นรูปธรรมอย่างที่ชาวท่าอุเทนไม่เคยประสบพบมาก่อน ท่าอุเทนเริ่มคึกคักขึ้น มีชีวิตชีวาขึ้น และเห็นอนาคตความเจริญเติบโตที่แจ่มใสจากโครงการขนาดใหญ่หลายโครงการ ไม่ว่าจะเป็นโครงการเขื่อนลำน้ำหวยที่จะช่วยชุบชีวิตเกษตรกร โครงการก่อตั้งสถาบันราชภัฏนครพนมที่จะเสริมสร้างพัฒนา "คน" ทางด้านการศึกษา โครงการเปิดด่านเพื่อขนสินค้าจากฝั่งลาวซึ่งจะช่วยส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจ โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น เขื่อนป้องกันตลิ่งแม่น้ำโขง ถนน ไฟฟ้า โทรศัพท์ ฯลฯ ล้วนเป็นความเอื้ออาทรจาก พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ที่มีต่อพี่น้องชาวท่าอุเทน นอกจากนั้น ท่านยังได้มอบหมายให้ คุณหญิงพันธ์เครือ ยงใจยุทธ มาดำเนินกิจการทางด้านสังคมสงเคราะห์ การช่วยเหลือด้านการศึกษา และการช่วยเหลือทางด้านอาชีพแก่กลุ่มแม่บ้านอย่างต่อเนื่อง

หัวใจสำคัญของท่าอุเทนอีกประการหนึ่งก็คือ "วัฒนธรรมประเพณี" ที่แสดงถึงความเป็น "ท่าอุเทน" อำเภอได้ร่วมกับพี่น้องชาวท่าอุเทน ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอท่าอุเทนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม [illegible] ไว้ให้ยั่งยืน ตกทอดไปถึงรุ่นลูกรุ่นหลาน เพื่อความภาคภูมิใจ [illegible] ซึ่งถือเป็นจุดเด่นของอำเภอท่าอุเทน

ในด้านการบริการประชาชนในรอบปีที่ผ่านมาอำเภอท่าอุเทนได้รับรางวัลที่เป็นประกาศนียบัตร [illegible] สะท้อนถึงความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของกลุ่มข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน [illegible] ประชาชน รางวัลสูงสุดที่ได้รับในปีนี้คือรางวัล "อำเภอดีเด่น" ด้านการบริการประชาชนจากกรมการปกครอง ซึ่งนำความภาคภูมิใจมาสู่ชาวท่าอุเทน

เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไป การคมนาคมของท่าอุเทนจากเดิมใช้เส้นทางแม่น้ำโขงเป็นสำคัญ ได้เปลี่ยนมาเป็นการคมนาคมทางบก เส้นทางสำคัญคือ ทางหลวงแผ่นดินสายนครพนม-หนองคาย [illegible] ศูนย์ราชการเดิมเริ่มคับแคบ ไม่สะดวกในการบริการประชาชน [illegible] สมาชิกสภาจังหวัด [illegible] ที่ว่าการอำเภอหลังเดิม ตั้งอยู่ ณ ตำบลท่าอุเทน [illegible] บ้านโพนศรีไค ตำบลโนนตาล ณ ศูนย์ราชการแห่งใหม่ [illegible] หอประชุมอำเภอ โรงพยาบาลท่าอุเทน [illegible] และในปี ๒๕๔๓ สถานีตำรวจภูธรอำเภอท่าอุเทน [illegible] ในการบริการประชาชนมากยิ่งขึ้น

[illegible] ที่ว่าการอำเภอและหอประชุมอำเภอท่าอุเทน ได้รับการสนับสนุน [illegible] สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครพนม [illegible] โดยอำเภอมีเป้าหมายไว้ว่า [illegible] ในการบริการประชาชนเท่านั้น แต่จะเป็นสถานที่ [illegible] เพื่อให้ประชาชน [illegible]

ในการก่อสร้างที่ว่าการอำเภอ และหอประชุมอำเภอท่าอุเทนครั้งนี้ ได้รับความอนุเคราะห์จาก [illegible] ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม และมวลข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน [illegible] ให้การดำเนินงานสำเร็จเรียบร้อยด้วยดี [illegible]

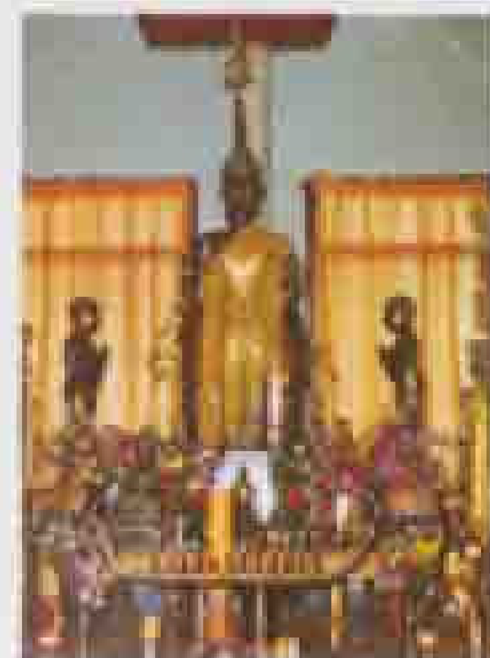
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าศูนย์ราชการแห่งใหม่นี้ จะเป็นสัญลักษณ์แห่งความผูกพันระหว่างส่วนราชการกับประชาชน [illegible]

(นาย[illegible] วิลัยศุทธิ์)
นายอำเภอท่าอุเทน

Unavailable

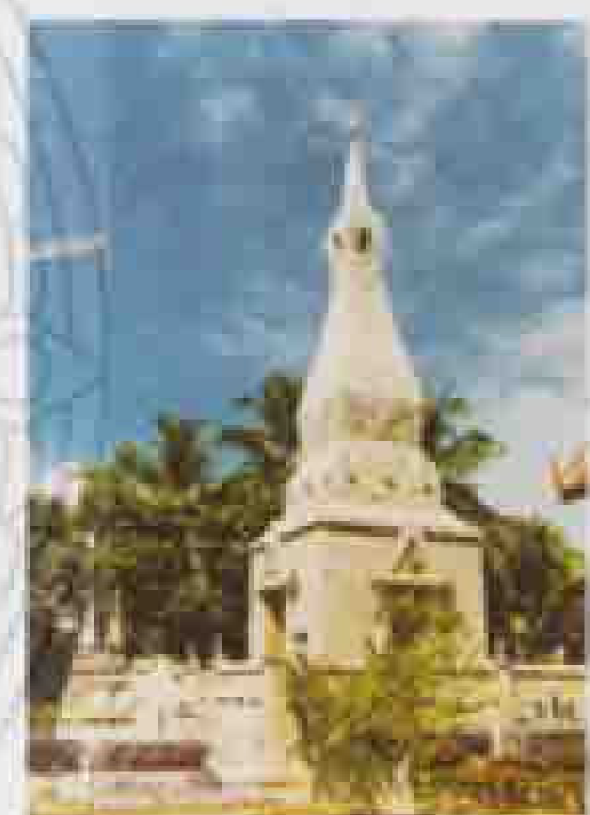
เรื่องในเล่ม

สภาพภูมิศาสตร์อำเภอท่าอุเทน
จังหวัดนครพนม 17

ประวัติพระบาง 28

ตำนานเมืองท่าอุเทน 22

ประวัติพระสุพรรณราช
วัดพระบาทเวินปลา 31

ประวัติพระธาตุหินฮ่อน 30

ประเพณีไทญ้อ 24

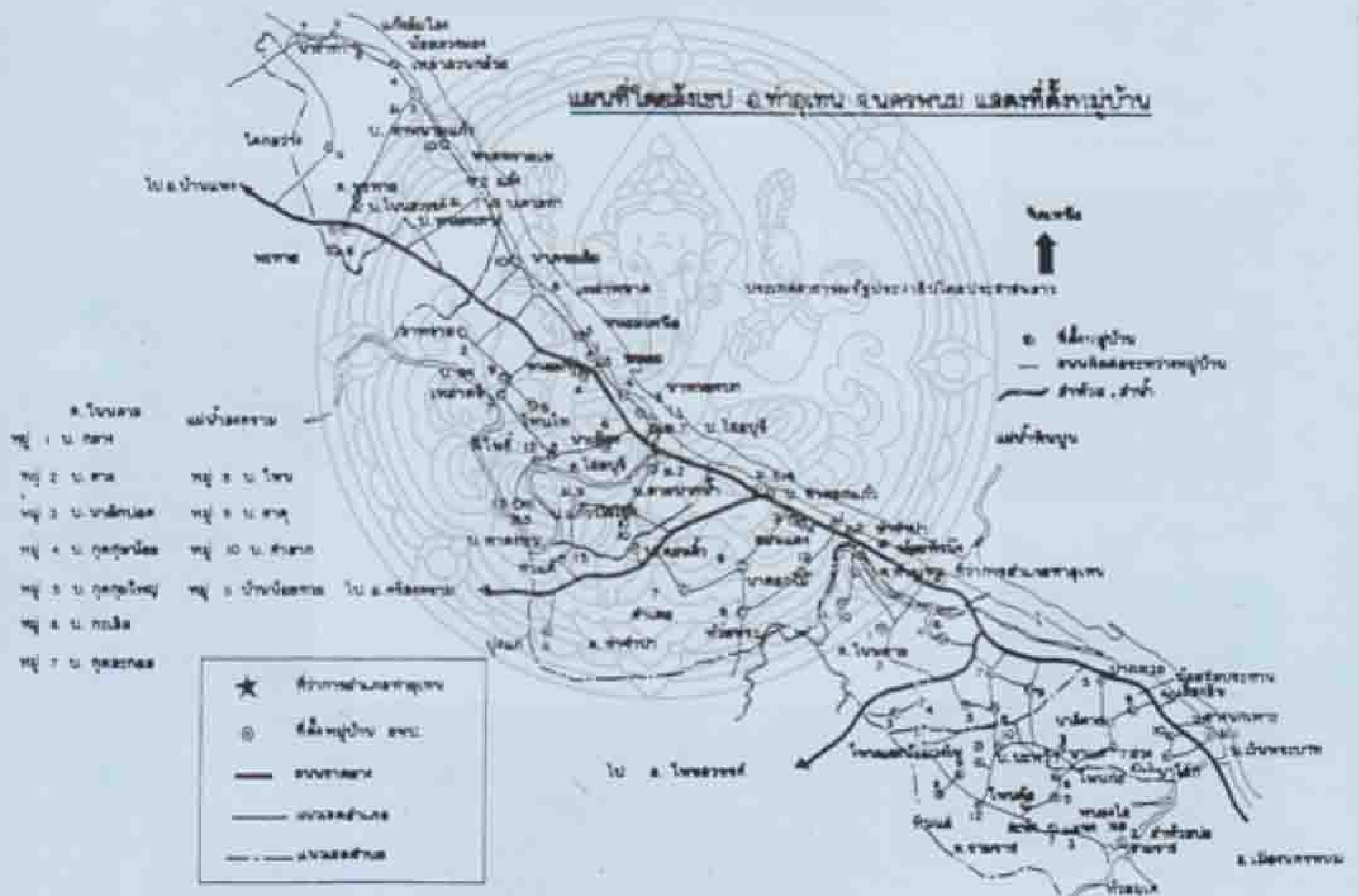

สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
เสด็จไปตรวจราชการมณฑลนครราชสีมา
และมณฑลอุดรอีสาน
ร.ศ. 125 พ.ศ. 2449 35

ประวัติพระอาจารย์สีทัตถ์ 32

ประติมากรรมข้างกำแพง
วัดพระธาตุท่าอุเทน 26

โฉมหน้าท่าอุเทน ปัจจุบันสู่อนาคต ๕๑

แผนที่อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

สภาพภูมิศาสตร์อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

1. ที่ตั้งและอาณาเขต

เขื่อนริมโขง

อำเภอท่าอุเทน ตั้งอยู่ทิศเหนือของจังหวัดนครพนม ห่างจากจังหวัดนครพนม 26 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร 764 กิโลเมตร ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง ตรงข้ามเมืองหินบูน แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีเนื้อที่ 574 ตารางกิโลเมตร (341,875 ไร่) ประชากร ชาย 28,724 คน

หญิง 28,840 คน

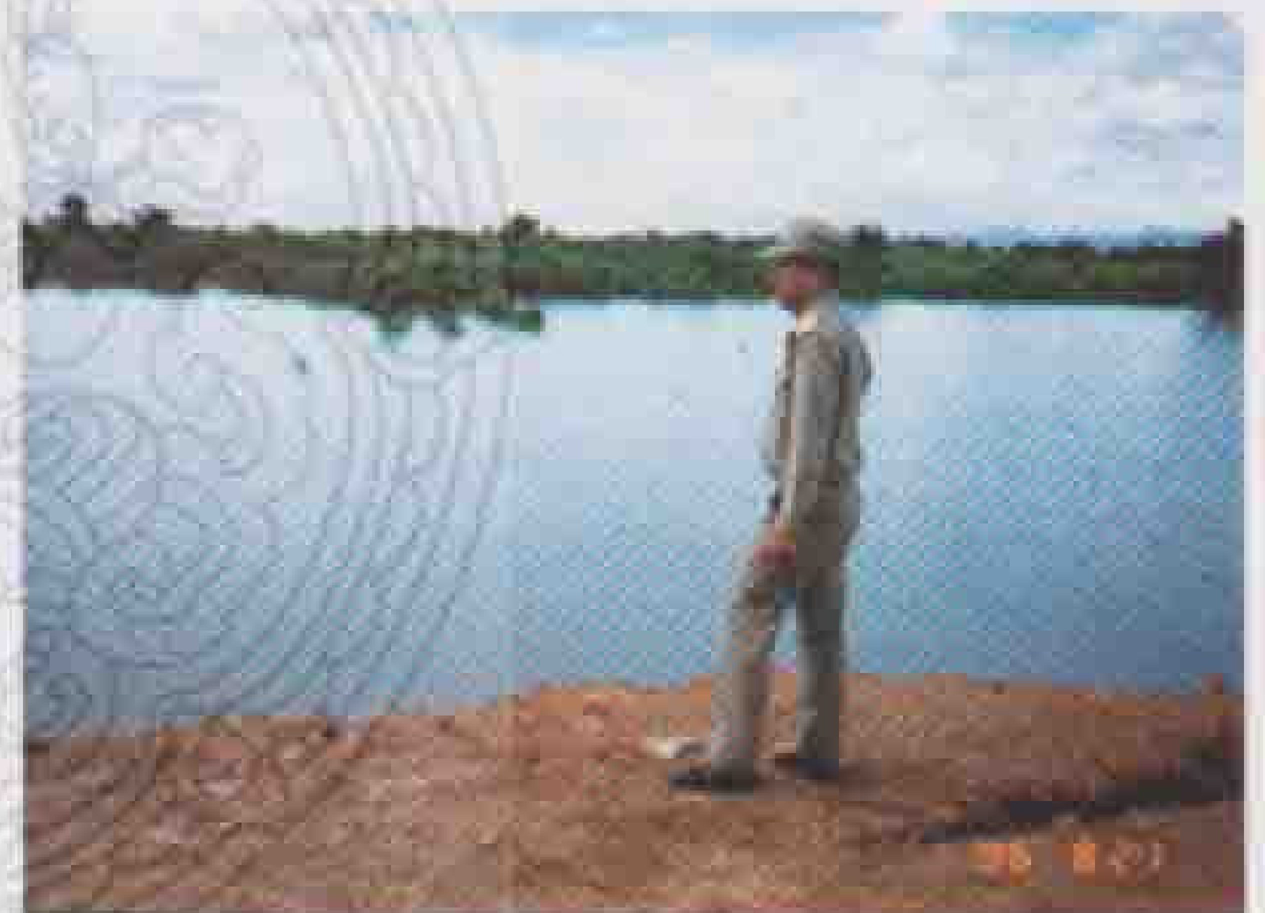
รวม 57,564 คน

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอศรีสงคราม และอำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม

ทิศตะวันออก จดแม่น้ำโขงติดต่อกับเมืองหินบูน แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอโพนสวรรค์ และอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ลำน้ำหวย

2. แม่น้ำลำคลอง

- แม่น้ำโขง
- แม่น้ำสงคราม
- ลำน้ำหวย

3. การปกครอง

อำเภอท่าอุเทนแบ่งการปกครองออกเป็น 9 ตำบล 105 หมู่บ้าน

ปี 2539 จัดตั้ง อบต. 3 แห่ง

ปี 2540 จัดตั้ง อบต. 5 แห่ง

แม่น้ำสงคราม

4. <u>ประชากรและเผ่าพันธุ์</u>

เผ่าไทญ้อ

<u>เผ่าไทญ้อ</u> เป็นชาวไทยกลุ่มหนึ่งอพยพมาจากเมืองปุงเลง หรือปุงลิง มีภาษาพูดเป็นของตนเอง เป็นพุทธมามกะที่เคร่งครัด ยึดมั่นในขนบประเพณีตามฮีตสิบสองคองสิบสี่ ของชาวอีสาน อย่างเคร่งครัด เป็นชนส่วนใหญ่ของอำเภอท่าอุเทน โดยตั้งถิ่นฐาน อยู่ในเขตตำบลท่าอุเทนทั้งหมด ,ตำบลเวินพระบาทเกือบทั้งหมด, บางส่วนของตำบลโนนตาล ,ตำบลท่าจำปา ,ตำบลไชยบุรี , ตำบลพนอม และตำบลหนองเทา

<u>เผ่าไทลาว หรือไทอีสาน</u> มีภาษาพูดและวัฒนธรรมประเพณี อย่างชาวอีสานทั่วไป กล่าวกันว่า บรรพบุรุษอพยพมาจากจังหวัด อุบลราชธานี และจังหวัดยโสธร มาสร้างบ้านแปงเมืองที่ เมืองไชยสุทธิ์อุดมบุรี ซึ่งเป็นตำบลไชยบุรีในปัจจุบัน

งานประเพณีที่สำคัญคือ งานบุญบั้งไฟ ซึ่งตำบลไชยบุรี จัดอย่างยิ่งใหญ่ และสนุกสนานทุก ๆ ปี

<u>เผ่าภูไท</u> มีภาษาและวัฒนธรรมเป็นของตนเอง แต่งกายสวยงาม มีการฟ้อนรำที่สวยงามเร้าใจเป็นเอกลักษณ์ นิยมต้อนรับผู้มาเยือน ด้วนเหล้าไห ซึ่งเรียกว่า "ช้าง" ทำจากข้าวเปลือก มีหลอดดูดทำด้วย ไม้ซาง ชาวภูไทส่วนใหญ่มีถิ่นฐานอยู่ที่บ้านรามราช ตำบลรามราช

เผ่าไทโซ่

<u>ไทข่า</u> เดิมอาศัยอยู่ในแขวงสุวรรณเขต ,แขวงสาละวัน และ แขวงอัตปือ ในประเทศลาว ได้อพยพข้ามมาอยู่จังหวัดมุกดาหาร, จังหวัดนครพนม และจังหวัดสกลนคร ในสมัยรัชกาลที่ 3

ชาวข่าจะไม่เรียกตัวเองว่าข่า แต่จะเรียกตัวเองว่า "บรู" แปลว่าภูเขา สาเหตุที่คนทั่วไปเรียกว่าข่า เพราะสมัยรัชการที่ 5 ชาวไทยริมโขงนิยมเลี้ยงชาวบรูไว้เป็นทาส เรียกว่า "ข้อย" หรือ "ข้า"

ชาวข่ามีภาษาพูดเป็นของตนเอง จัดอยู่ในกลุ่มภาษามอญ และเขมร การแต่งกายจะนิยมใช้เสื้อผ้าสีดำทั้งชายและหญิง ชอบใช้ผ้าสีแดงโพกศีรษ และคล้องคอ ซึ่งเล่ากันว่าบรรพบุรุษได้ใช้ผ้าชุบเลือดจนกลายเป็นสีแดงฉ่ำ แนบกายไว้ก่อนสิ้นชีวิต ในการต่อสู้แย่งดินแดนกับชาวภูไทในอดีต

ชาวข่าในเขตอำเภอท่าอุเทนมีในบางหมู่บ้านของตำบลรามราช และ ตำบลเวินพระบาท

ไทโซ่ หรือ ไทกะโซ่ มาจากคำว่า "ข่าโซ่" ซึ่งจัดเป็นข่าพวกหนึ่ง ภาษาก็จัดอยู่ในตระกูลเดียวกัน แต่มีขนบธรรมเนียมเป็นของตนเอง อพยพมาจากประเทศลาว พร้อม ๆ กับไทข่า นิยมแต่งกายด้วยผ้าสีดำ มีแถบคล้ายผ้าขาวม้าคลุม ส่วนใหญ่จะมีอาชีพทำการเกษตร

พิธีกรรมของชาวโซ่ที่ขึ้นชื่อคือ พิธีเหยา ซึ่งเป็นพิธีกรรมในการเชิญวิญญาณบรรพบุรุษมาช่วยในการรักษาอาการเจ็บป่วยอันเนื่องจากการประพฤติปฏิบัติผิดผี ผิดประเพณีต่าง ๆ ส่วนพิธีโซ่ถั่งบั้ง จะเป็นพิธีรื่นเริงขอบคุณ (แก้บน) ผีบรรพบุรุษที่ช่วยรักษาการเจ็บไข้ และบันดาลโชคลาภ

กลุ่มชาวไทโซ่ จะมีถิ่นฐานอยู่ที่ตำบลพะทาย ,ตำบลหนองเทาบางส่วน, ตำบลท่าจำปาบางส่วน และอีก 1 หมู่บ้านของตำบลโนนตาล

เผ่าลาว

ไทกะเลิง จัดเป็นข่ากลุ่มหนึ่ง อพยพมาพร้อม ๆ กับไทข่า และไทโซ่ นิยมการสักตามขา ผู้หญิงจะเกล้ามวย มีเรื่องเล่าว่า พวกข่าซึ่งประกอบด้วย โซ่ ,กะเลิง และบรู แต่เดิมมีภาษาเขียนเป็นของตนเอง โดยจารึกไว้บนแผ่นหนังควาย ต่อมา พวกข่าได้ทำสงครามแย่งดินแดนกับพวกภูไท และมีสุนัขลอบเข้าไปในวังของกษัตริย์ข่า แล้วกินหนังควายที่จารึกตัวหนังสือไว้จนหมด ชาวข่าทั้ง 3 เผ่า จึงไม่มีตัวหนังสือไว้ศึกษา ภาษาเขียนของชาวข่าจึงหมดไป

ไทกะเลิงจะมีถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่บางส่วนของตำบลรามราช และบางส่วนของตำบลเวินพระบาท

เผ่ากะเลิง

5. อาชีพของประชากร

อำเภอท่าอุเทนมีพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง และแม่น้ำสงคราม ประชากรจึงมีอาชีพด้านการเกษตรเป็นหลัก ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ดังนี้

อาชีพทำนา การทำนาเป็นอาชีพหลักของประชากร และประมาณ 70% ของครอบครัวทั้งหมดจะมีที่นาเป็นของตนเอง เนื่องจากพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำใหญ่ 2 สาย คือ แม่น้ำโขงและแม่น้ำสงคราม จึงเป็นที่ที่อุดมสมบูรณ์มาก แต่ในระยะหลังนี้มักจะประสบกับอุทกภัย เนื่องจากน้ำในแม่น้ำโขง และแม่น้ำสงครามล้นตลิ่ง ประกอบกับพื้นที่อำเภอท่าอุเทนมีฝนตกชุกปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงถึง 2,400 ม.ม. ทำให้น้ำท่วมไร่นาเสียหายเป็นบริเวณกว้าง ซึ่งอำเภอได้พยายาม

แก้ไขด้วยโครงการพัฒนาลุ่มน้ำสงคราม และโครงการประตูน้ำลำน้ำพวย

ในฤดูหนาวซึ่งน้ำในแม่น้ำโขงลดต่ำลง ราษฎรก็จะปลูกผักตามริมตลิ่งหมุนเวียนกันไป จนถึงฤดูน้ำหลาก

การทำแคน

ตำบลพนอม อำเภอท่าอุเทน เป็นแหล่งกำเนิดการทำแคนที่มีคุณภาพเสียงที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของภาคอีสาน ปัจจุบันยังคงรวมกลุ่มกันทำแคนอย่างต่อเนื่อง

หวานที่สุดในอีสาน สัปปะรดฉ่ำหวานท่าอุเทน

อาชีพทำไร่สับปะรด ขณะนี้มีพื้นที่ปลูกสับปะรดที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานเกษตรอำเภอท่าอุเทน ประมาณ 7,800 ไร่ นับเป็นรายได้ที่สำคัญของเกษตรกรส่วนหนึ่งทีเดียว

อาชีพปลูกยางพารา เนื่องจากในเขตพื้นที่อำเภอท่าอุเทนมีฝนตกชุก จึงเหมาะสำหรับการปลูกยางพารา และขณะนี้มีเกษตรกรปลูกยางพารา ประมาณ 700 ไร่ ได้ปริมาณน้ำยางสูง สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรพอสมควร

อาชีพประมง เนื่องจากพื้นที่อำเภอท่าอุเทนมีแม่น้ำใหญ่ไหลผ่าน 2 สาย คือ แม่น้ำโขง และแม่น้ำสงคราม ในจุดที่แม่น้ำทั้งสองไหลมาบรรจบกัน ณ บริเวณปากน้ำไชยบุรี และบริเวณใกล้เคียงนั้น จะเป็นแหล่งที่มีปลาชุกชุมมาก ชาวนาของอำเภอท่าอุเทนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงแม่น้ำทั้งสองสายนี้จะยึดอาชีพประมงน้ำจืด และเลี้ยงปลาในกระชังเป็นอาชีพเสริมไปด้วย

การทำส้มปลาโด บ้านไชยบุรี

ยางพารา

การทำเครื่องปั้นดินเผา บ้านกลาง ตำบลโนนตาล

ต ำ า น า น เ มื อ ง ท่ า อุ เ ท น

ตำนานเมืองท่าอุเทน

ชาวเมืองท่าอุเทนเดิมมีถิ่นฐานอยู่ที่เมืองหงสาวดี แขวงไชยบุรี ดินแดนลาวในปัจจุบัน พ.ศ. 2351 หัวหน้าชาวไทญ้อชื่อ ท้าวหม้อ และภรรยาชื่อ นางสุนันทา ได้รวบรวมผู้คนมาสร้างเมืองใหม่ชื่อเมือง "ไชยสุทธิ์อุตตมบุรี" (ปัจจุบันคือตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน) เจ้าผู้ครองนครเวียงจันทน์ได้ตั้งให้ท้าวหม้อเป็นพระยาหงสาวดี และท้าวเล็กน้องชายท้าวหม้อเป็นอุปฮาดวังหน้า ท้าวหม้อมีบุตรชายคนโตชื่อท้าวโสม

พ.ศ. 2357 ได้สร้างวัดศรีสุนันทามหาอาราม ต่อมาเรียกว่า วัดไตรภูมิ ซึ่งได้พบแผ่นศิลาจารึกในวัดนี้ แปลออกมาได้ความว่า "พระศาสนาพุทธเจ้าล่วงลับไปแล้ว 2357 พรรษา พระเจ้าหงสาวดี ทั้งสองพี่น้องได้มาตั้งเมืองในที่นี่ให้ชื่อว่า ไชยสุทธิ์อุตตมบุรี ในปีจอ ฉศก ตรงกับ ปีกาบเส็ด ในเดือน 4 แรม 11 ค่ำ วันอังคาร ภายนอกมีอาญาเจ้าวังหน้าเสนาอำมาตย์สิบร้อยน้อยใหญ่ ภายใน มีเจ้าครูพุทธา และเจ้าซาดวงแก้ว เจ้าซาบา เจ้าซาสา เจ้าสีธัมมา เจ้าสมเด็จพุทธา และพระสงฆ์สามเณรทุกพระองค์พร้อมกันมักใคร่ ตั้งใจไว้ยังพุทธศาสนา จึงให้นามวัดนี้ว่า "วัดศรีสุนันทามหาอาราม" ตามพุทธบัญญัติสมเด็จพระพุทธองค์เจ้า ซึ่งมีจิตตั้งไว้ในพระพุทธศาสนา สำเร็จในปีกดสี เดือน 5 เพ็ญวันจันทร์ มื้อฮวงมด ขอให้ได้ตามคำมัก คำปรารถนาแห่งฝูงข้าทั้งหลายเทอญ

พ.ศ. 2369 เจ้าอนุวงศ์เป็นขบถต่อกรุงเทพ ฯ ได้กวาดต้อนผู้คนไปอยู่ฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง ตั้งเมืองขึ้นใหม่ชื่อ เมืองหลวงปุงเลง หรือ ปุงลิง ทิ้งเมืองไชยสุทธิ์อุตตมบุรีเป็นเมืองร้าง ต่อมาได้สวามิภักดิ์ต่อเจ้าแผ่นดินญวนคือ เจ้าฟ้าสามถวนหลวง จึงแต่งตั้งให้ท้าวพระปทุม เป็นเจ้าเมืองปุงเลงแทน และให้ท้าวจารย์ญาเป็นอุปฮาด ท้าวจันทร์ศรีสุราช(โสม) เป็นราชวงศ์ และท้าวปุเป็นราชบุตร

ประเพณีไทญ้อ

กระทงใหญ่ที่สุดในโลก

ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 16 เมตร
สูง 12 เมตร ลอยในแม่น้ำโขง
ในงานประเพณีลอยกระทง
และคุ้มโฮมไทญ้อ

พานบายศรีใหญ่ที่สุดในโลก

ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 เมตร
สูง 6 เมตร ทำจากวัสดุธรรมชาติ

ประติมากรรมข้างกำแพงวัดพระธาตุท่าอุเทน

พระธาตุท่าอุเทน

ประวัติพระธาตุท่าอุเทน

พระธาตุท่าอุเทนเป็นพระพุทธสารีริกธาตุเจดีย์ สร้างขึ้นเมื่อวันอังคาร เดือน 3 ขึ้น 12 ค่ำ ปีกุน ตรงกับวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2454 ก่อด้วยอิฐถือปูนเป็นรูปสี่เหลี่ยม ฐานกว้างและยาวด้านละ 6 วา 3 ศอก สูง 33 วา โดยพระอาจารย์สีทัตถ์ ได้ชักชวนพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ชาวท่าอุเทน นครพนม ,หนองคาย และสกลนคร ได้มาร่วมกันก่อสร้าง เป็นเจดีย์ที่บรรจุพระพุทธสารีริกธาตุ ซึ่งท่านอาจารย์สีทัตถ์ได้อัญเชิญมาจากเมืองร่างกุ้ง ประเทศพม่า โดยบรรจุพระพุทธสารีริกธาตุ และสมโภชในเดือน 4 ขึ้น 15 ค่ำ วันเสาร์ ปีกุน ตรงกับวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2454 ครั้งถึงวันแรม 8 ค่ำ เดือน 3 ปีเถาะ ตรงกับวันเสาร์ที่ 26 กุมภาพันธ์ 2455 ได้ยกฉัตรขึ้นสู่ยอดพระธาตุ และได้สร้างพระธาตุเสร็จเรียบร้อย ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4 ปีเถาะ ตรงกับวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2458 รวมเป็นเวลา 5 ปี จากนั้นก็ปูอิฐ และก่อกำแพงแก้วล้อมรอบองค์พระธาตุ 3 ชั้น เป็นเวลา 1 ปี รวมทั้งสิ้นเป็นเวลา 6 ปี จึงเสร็จเรียบร้อยทุกอย่าง

หัวล้านชนกัน

หมายถึง คนขาดสติทำอะไรไม่พิจารณาเสียก่อน

หาบช้างชาแมว

หมายถึง บุญกับบาป คนทำดีจะได้บุญ ซึ่งจะมีน้ำหนักมากกว่า คนทำบาปจะได้น้ำหนักน้อย

หมายถึง ผู้ที่ชอบอวดตัวเองว่าเป็นผู้เก่งกล้าสามารถ

ประติมากรรมช้างกำแพงวัดพระธาตุท่าอุเทน

พระธาตุเจดีย์องค์นี้ก่อเป็น 3 ชั้น ชั้นแรกทำอุโมงค์เพื่อบรรจุสิ่งมีค่าต่าง ๆ ชั้นที่ 2 ก่อครอบอุโมงค์ สูงประมาณ 5 วา ชั้นที่ 3 คือ พระเจดีย์องค์ใหญ่ ซึ่งเป็นชั้นนอก สูง 33 วา ช่างแกะสลักลวดลายฝีมือดี ที่มาปวารณาตัวแกะสลักเพื่อส่วนกุศล มี 5 ท่าน คือ

1. พระอาจารย์มหาสนา ชาวท่าอุเทน
2. พระอาจารย์ผง ชาวท่าอุเทน
3. พระอาจารย์จันทร์ ชาวท่าอุเทน
4. พระอาจารย์คำพัน ชาวจังหวัดหนองคาย
5. พระอาจารย์ยอดแก้ว ชาวอำเภอคำชะอี

ของมีค่าซึ่งบรรจุไว้ในองค์พระธาตุ ได้แก่ แหวน ,เงิน , ทอง ,นอ ,งา และพระพุทธรูป ซึ่งผู้มีจิตศรัทธานำมาบรรจุไว้ คิดเป็นเงิน 35,000.00 บาท เฉพาะ นายเซ่า แซ่อู พ่อค้าใหญ่จังหวัดหนองคายคนเดียว 10,000.00 บาท งานนมัสการพระธาตุท่าอุเทนกระทำเป็นประจำทุกปี ในเดือน 4 เพ็ง โดยเริ่มงานตั้งแต่วันขึ้น 13 ค่ำ เดือน 4 และเลิกงาน วันแรม 1 ค่ำ เดือน 4 ได้เชิญชวนชาวพุทธบ้านต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงมาร่วมทำบุญ โดยจัดทำที่อยู่ให้ (ภาษาพื้นเมืองเรียกว่า ตูบ) และรับเลี้ยงอาหาร

ป ร ะ วั ติ พ ร ะ บ า ง

อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

ประวัติพระบาง

รูปลักษณะ

เป็นพระยืนปางห้ามสมุทร พระสูง 80 นิ้ว แท่นสูง 2.5 นิ้ว ฐานรูป 8 เหลี่ยม สูง 15 นิ้ว และฐานครึ่งอยู่บนช้าง 8 เชือก พระหล่อด้วยโลหะผสมประเภททองเหลือง แต่โดยละเอียดแล้ว ประกอบด้วยโลหะหลายชนิดที่หลอมไม่เป็นเนื้อเดียวกัน เช่น ทองคำ นาค เงิน ทองคำขาว ทองแดง รอบสายรัดเอวมีเม็ดนิลฝังอยู่เป็นระยะ ๆ และที่สะดือมีเพชรขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.5 นิ้ว ฝังอยู่ แต่เพชรได้หายไปแล้วตั้งแต่ประดิษฐานอยู่ที่วัดพระธาตุท่าอุเทน ภายในพระและฐานกลวง สามารถถอดเป็นชิ้นส่วนต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. เกศ มีลักษณะเป็นยอดแหลม 1 ชิ้น
2. ศีรษะ 1 ชิ้น
3. มือซ้าย และขวา 2 ชิ้น
4. ลำตัวตลอดจนขาและเท้า 1 ชิ้น
5. ฐานแปดเหลี่ยม 1 ชิ้น

การสร้างพระบาง

ตามหลักฐานที่จารึกไว้ที่รอบฐานพระบาง เป็นภาษาลาวเก่าว่า "สมเด็จเหมมะวันนา กับ ทังอังเตวาสี อุปสก อุปาสิบกัก ได้ดีพ้อมกันสร้างพุทธเจ้าไว้ท่อโต ไว้ให้เป็นสังกาสราชา ได้ 2 พันปาย 8 โต ปีฮวยสัน เดือน 3 ขึ้น 9 ค่ำ วัน 6 มื้อกาสิต" แปลความหมายได้ว่า "สมเด็จเหมมะวันนา กับ ทังอังเตวาสี อุบาสก อุบาสิกา ได้ร่วมแรงร่วมใจพร้อมกันสร้างพระบางขึ้น มีขนาดเท่าตัวคน เพื่อไว้ให้เป็นที่สักการบูชา เมื่อ พ.ศ. 2008 ตรงกับปีวอก เดือน 3 ขึ้น 9 ค่ำ วันศุกร์"

ตามที่มีการบอกเล่าสืบทอดกันมา และจากหลักฐานที่จารึกไว้สรุปได้ว่าผู้มีส่วนในการสร้างพระบางคือ สมเด็จเหมมะวันนาเป็นประธานฝ่ายพระสงฆ์ พญาแมงวัน เจ้าเมืองเหิบ ประเทศลาว เป็นประธานฝ่ายฆราวาส ได้เชิญชวนผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์ และสิ่งของ เช่น ทองคำ นาก เงิน ทองแดง ทองเหลือง ทองคำขาว มาถวาย แล้วนำมารวมหลอมเพื่อหล่อเป็นองค์พระ ในครั้งนั้นได้หล่อพระที่มีขนาดเท่ากันขึ้น 2 องค์ องค์หนึ่งเป็นพระขัดสมาธิ (ปัจจุบันประดิษฐานอยู่ที่บ้านดอนดิ้ว เมืองหินบูน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว) องค์ที่สองเป็นพระยืนปางห้ามสมุทร คือพระบาง (ปัจจุบันประดิษฐานอยู่ที่วัดไตรภูมิ ตำบลท่าอุเทน จังหวัดนครพนม)

ป ร ะ วั ติ พ ร ะ บ า ง

พระบางมาประดิษฐานในประเทศไทยได้อย่างไร

ราว พ.ศ. 2450 พระจารย์ตา หงษ์ (พออายุมากขึ้นได้ลาสิขาบท และปัจจุบันถึงแก่กรรมแล้ว) ขณะนั้นบวชเป็นพระ จำวัดอยู่ที่อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม เป็นพระที่เจ้าเมืองหินบูน และชาวหินบูน แขวงคำเกิดเคารพมาก เพราะมีเวทย์มนต์คาถาในการปราบผี ไล่ผีได้ทุกชนิด มีชื่อเสียงในอำเภอท่าอุเทน ตลอดจนถึงเมืองหินบูน และได้รับเชิญให้ไปไล่ผี ปราบผี ที่เมืองหินบูนเป็นประจำ พระอาจารย์ตา หงษ์ เรียกร้อง หรือต้องการอะไรในแขวงคำเกิด เจ้าเมืองหินบูนจะต้องหามาให้จงได้ทุกอย่าง ยกเว้น ดาว และเดือน เท่านั้น ที่ไม่สามารถนำมาให้ได้ พระอาจารย์ตา หงษ์ ทราบว่ามีพระบางประดิษฐานอยู่ที่ถ้ำเทิบ บ้านนาคก แขวงคำเกิด เป็นพระพุทธรูปที่มีรูปร่างลักษณะอ่อนช้อย และงดงามไปทั่วทั้งองค์ จึงคิดอยากได้ และได้ขอจากเจ้าเมืองหินบูน เมื่อเจ้าเมืองหินบูนอนุญาตจึงนำลูกศิษย์ (ปัจจุบันถึงแก่กรรมไปหมดแล้ว) ทั้ง 12 คน ไปนำพระบางมา (เหตุที่ต้องไปอัญเชิญพระบางมาด้วยตนเอง เพราะไม่มีใครสามารถที่จะอัญเชิญพระบางออกจากถ้ำเทิบได้)

พระจารย์ตา หงษ์ และคณะได้ลงเรือพายข้ามฟากแม่น้ำโขงที่อำเภอท่าอุเทน ถึงปากน้ำหินบูน เป็นเวลา 2 วัน จึงขึ้นตลิ่ง แล้วเดินเท้าต่อไปอีก 1 วัน จึงถึงถ้ำเทิบ ทางเข้าถ้ำต้องเดินลุยน้ำซึ่งลึกประมาณ 50 นิ้ว ระยะทางประมาณ 2 เส้น พอพ้นเขตน้ำจะมีเหวลึกประมาณ 100 เส้น กว้างประมาณ 10 วา ขวางกั้นทางอยู่ ต้องตัดไม้พาดเพื่อพากันเดินข้ามไป ขณะเดินไปในถ้ำต้องใช้แกลบโรยเป็นจุดโดยตลอด เพื่อเป็นจุดสังเกตป้องกันหลงทาง จึงถึงสถานที่ที่พระบางประดิษฐานอยู่ จึงพากันทำพิธีทางศาสนา แล้วขนย้ายพระบางออกจากถ้ำ และพร้อมกันนั้นได้นำพระบริวารมาด้วย 1 องค์ เป็นพระนางกวักองค์สูงขนาด 8 นิ้ว (ปัจจุบันอยู่ในอำเภอท่าอุเทน) ขณะที่พระบางข้ามเหวมานั้นได้ใช้วิธีการชักรอกมาตามไม้ที่พาดข้ามเหว

ในขั้นแรกนั้น ได้นำพระบางไปประดิษฐานไว้ที่วัดพระธาตุอุเทน อำเภอท่าอุเทน

เหตุการณ์ต่าง ๆ ขณะนำพระบางมาประเทศไทย

เมื่อเริ่มต้นนำพระบางออกจากถ้ำ ได้เกิดพายุฝนและฟ้าคะนองอย่างหนัก โดยไม่มีเค้าว่าจะเกิดขึ้นมาก่อน และมีเสียงร้องโหยหวนของพวกปีศาจไล่ตามหลังคณะที่ไปรับพระบางตลอดเวลา พระจารย์ตา หงษ์ ซึ่งมีเวทย์มนต์คาถาในการปราบผี และไล่ผีอยู่แล้ว ได้ร่ายเวทย์มนต์คาถา และใช้เทียนพระกำปัดแกว่งไล่ผีตลอดระยะเวลาที่เดินทางมา จนกระทั่ง เดินทางถึงบ้านนาคก พายุฝน และฟ้าคะนองก็หยุดโดยทันที และเสียงร้องโหยหวนของภูตผีปีศาจก็หยุดร้องเช่นกัน

(เทียนพระกำ คือ เทียนขนาดเล็กแต่ยาวมาก หล่อด้วยขี้ผึ้งสีเหลือง มีไส้สีขาว ใช้มือกำ แล้วปัดแกว่งไล่ผี ปีศาจ พร้อมกับร่ายเวทย์มนต์คาถา)

ความเชื่อถือในความศักดิ์สิทธิ์ของพระบาง

แต่โบราณมาแล้วที่เชื่อกันว่าพระบางเป็นพระศักดิ์สิทธิ์ เช่น

- เมื่อมีพิธีแห่สงกรานต์ ตามประเพณีของอำเภอท่าอุเทน ต้องนำพระบางไปแห่ และมีการสรงน้ำพระบาง ซึ่งถือว่าเป็นพระคู่บ้านคู่เมือง ไปที่ไหนก็ทำให้เกิดความชุ่มชื่น
- เมื่อเกิดฝนแล้งในฤดูเพาะปลูก ชาวบ้านจะทำพิธีแห่พระบางเพื่อขอฝน และก็เกิดฝนตกทุกครั้ง ในขณะที่ทำพิธีแห่ขอฝน ซึ่งก็เหมือนการแห่นางแมวของชาวอีสานทั่วไป
- ราว ปี พ.ศ. 2500 ชาวอำเภอธาตุพนม อยากจะทดลองความศักดิ์สิทธิ์ของพระบางว่าสามารถที่จะขอฝนได้หรือไม่ จึงอัญเชิญพระบางไปอำเภอธาตุพนม ในขณะที่มีงานนมัสการพระธาตุพนม เพื่อให้ประชาชนได้สักการะบูชา ปรากฏว่าได้เกิดฝนตกหนักตลอดเวลา จนกระทั่ง ได้อัญเชิญพระบางกลับวัดไตรภูมิฝนจึงหยุดตก

ป ร ะ วั ติ พ ร ะ ธ า ตุ หิ น อ่ อ น

วัดโพธิ์ไชย อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

พระธาตุหินอ่อน

เมื่อ พ.ศ. 2525 นายแพทย์อดิชาติ งามขจรวิวัฒน์ ได้มีโอกาสไปนมัสการพระธาตุเก่าแก่องค์หนึ่ง ซึ่งประดิษฐาน อยู่ในบริเวณวัดโพธิ์ไชย อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม และพระธาตุวัดโพธิ์ไชยในขณะนั้นอยู่ในสภาพที่เก่าแก่ ทรุดโทรมไปตามกาลเวลา พระธาตุองค์นี้เชื่อว่าได้บรรจุไว้ซึ่ง พระบรมสารีริกธาตุ พระไตรปิฎกและทรัพย์สินเงินทอง อันมีค่าที่ผู้สร้างไว้ในบวรพระพุทธศาสนา พระธาตุองค์นี้ ได้สร้างมาเป็นเวลานานนับร้อยปี มีความสูงประมาณ 12 เมตร ฐานกว้าง 4 เมตร เป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมมียอดแหลม และมีกำแพงแก้วล้อมรอบฐานทั้ง 4 ด้าน ยาวด้านละ 8 เมตร

เมื่อท่านได้เห็นพระธาตุองค์นี้แล้ว บังเกิดความคิดที่จะ ปฏิสังขรณ์ใหม่ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา และเพื่อจรรโลง สืบทอดพระพุทธศาสนาต่อไป ตราบเท่าห้าพรรษาจึงได้ นำความนี้ไปปรึกษาท่านเจ้าคุณพระราชวรคุณ เจ้าอาวาส วัดอโสการาม จังหวัดสมุทรปราการ พระคุณเจ้าได้สนับสนุน ในการนี้ท่านจึงได้ตัดสินใจเริ่มโครงการปฏิสังขรณ์ เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2526 เป็นต้นมา และได้กราบเรียนท่านอาจารย์ อนุรักษ์อุเทนการ จังหวัดนครพนม และพระอธิการถาวรกันตสีโล เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ไชย ให้ทราบถึงเจตนารมณ์ที่ทำการบูรณะ ปฏิสังขรณ์พระธาตุองค์นี้ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการบูรณะ ปฏิสังขรณ์นั้น ท่านตั้งใจที่จะทำด้วยตัวเอง แต่เมื่อมีผู้มีจิตศรัทธา หลาย ๆ ท่าน ได้ทราบข่าวก็ได้ร่วมการปฏิสังขรณ์ด้วย ท่านก็ยินดี ดังนั้น โครงการที่ท่านว่าจะทำคนเดียวนั้น ก็ต้องเปลี่ยนเป็น ร่วมแรงร่วมใจของผู้มีจิตศรัทธาทั่วไปมาช่วยกันปฏิสังขรณ์ ในการนี้ปรากฏว่ามีชาวพุทธทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ได้ร่วมกันมาก บ้างก็สละกำลังทรัพย์ กำลังกาย กำลังสติปัญญา จนการบูรณะปฏิสังขรณ์พระธาตุองค์นี้ลุล่วงไปด้วยดี

การปฏิสังขรณ์พระธาตุวัดโพธิ์ไชย คุณชัยวัฒน์ ที่ปะนาวิน เป็นผู้ออกแบบตามภาพที่ท่านได้เห็น ซึ่งเป็นภาพทุสสะเจดีย์ ในพรหมโลก เริ่มทำการก่อสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กทั้งองค์ ตั้งแต่ฐานรากจนถึงยอดพระธาตุ เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2527 เวลา 11 นาฬิกา 49 นาที ตรงกับพุทธศาสนาฤกษ์ นอกจากนี้ ยังบรรจุพระเครื่องรางของขลังที่มีค่า เช่น พระสมเด็จวัดระฆัง เหรียญท่านพ่อลี รุ่นเสมา ตะกรุดทองคำหุ้มด้วยปูนที่ขุดพบที่ บ้านเชียง เป็นต้น โดยบรรจุพระบรมสารีริกธาตุตรงส่วนยอด ใส่ผอบกระจก บรรจุพระบรมสารีริกธาตุเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2527 ซึ่งเป็นการบรรจุครั้งแรก ต่อมา เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2527 ได้ประกอบพิธียกฉัตรขึ้นสู่ยอดพระธาตุ และได้ทำการบรรจุ พระบรมสารีริกธาตุไว้ในฉัตร และบนยอดธาตุ จำนวน 39 องค์ ทั้งที่ท่านตั้งใจจะบรรจุจำนวน 45 องค์ แต่เมื่อถึงเวลาบรรจุจริง มีพระบรมสารีริกธาตุอยู่แค่ 39 องค์ เท่านั้น การก่อสร้างพระธาตุ ด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กครอบพระธาตุองค์เดิมไว้ภายในได้เสร็จสิ้นลง พร้อมกับการบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ครั้งที่ 2 และการยกช่อฉัตร ขึ้นสู่ยอดพระธาตุ การบูรณะปฏิสังขรณ์ในขั้นต่อมา เป็นการบูรณะ ปฏิสังขรณ์พระธาตุองค์นี้ด้วยหินอ่อนธรรมชาติ ครอบพระธาตุ องค์ใหม่ที่เป็นคอนกรีตชั้นหนึ่ง เมื่อการบูรณะปฏิสังขรณ์พระธาตุ ด้วยหินอ่อนใกล้เสร็จสิ้นเรียบร้อย ก็ได้ทำการบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ จำนวน 108 องค์ เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2528 และการบูรณะปฏิสังขรณ์ พระธาตุองค์นี้จึงเสร็จสิ้นเป็นพระธาตุหินอ่อนทั้งองค์ ตลอดจนตกแต่ง บริเวณรอบพระธาตุให้สวยงามร่มเย็น เหมาะที่จะเป็นสถานที่ปฏิบัติ สมาธิ พร้อมกันนี้ ได้จัดงานฉลองการบูรณะปฏิสังขรณ์พระธาตุ และทำการสมโภชพระธาตุองค์ใหม่เพื่อความศักดิ์สิทธิ์ สงบร่มเย็น แก่พุทธบริษัททั้งมวล ทั้งที่อยู่ ณ ที่นี้ ทั้งที่ได้มาแล้ว และที่ยังจะมา ในทิศทั้ง 4 ด้วย เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2528 ซึ่งตรงกับวันวิสาขบูชา

ประวัติพระพุทธบาท วัดพระบาทเวินปลา

อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

ตำนานความเป็นมาของรอยพระพุทธบาทเวินปลา

สมัยครั้งพระกัสปสัมมาสัมพุทธเจ้า มีพระภิกษุรูปหนึ่งล่องเรือมาตามลำน้ำโขง พอมาถึงสถานที่ซึ่งประดิษฐานรอยพระพุทธบาทในปัจจุบันนี้ เกิดอยากฉันน้ำ แต่ไม่มีขันตักน้ำ จึงเด็ดเอาใบไค้มาทำเป็นจอกตักน้ำ โดยไม่ปลงอาบัติ (ต้นไค้ที่เกิดตามริมฝั่งแม่น้ำโขง มีอยู่ 2 ชนิด ต้นไค้ธรรมดา ต้นไค้นุ่นใบใหญ่กว้างประมาณ 10 เซนติเมตร ยาวประมาณ 20 เซนติเมตร ทนน้ำท่วมนาน ๆ ได้ไม่ตาย) ด้วยผลกรรมดังกล่าวมานี้ เมื่อท่านมรณภาพไปแล้วจึงมาเกิดเป็นพญาปลาปากคำ (ปลาตะเพียนทอง) มีบริวารถึง 500 ตัว ชดใช้กรรม ตำนานเล่าว่า พญาปากคำตัวนี้อายุยืนไปจนถึงพระศรีอริยเมตตรัยลงมาตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เมื่อครั้งสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า (สิทธัตถะ) เสด็จมาที่ภูกำพร้า อำเภอธาตุพนม แล้วได้เสด็จผ่านมาที่พระธาตุอิงรัง เมืองท่าแขก ประเทศลาว แล้วเสด็จเลยมาถึงบริเวณที่ตั้งรอยพระพุทธบาทเวินปลา พระองค์ได้ทรงแย้มพระโอษฐ์ พระอานนท์เห็นเช่นนั้นเกิดความสงสัย จึงถามว่าพระพุทธเจ้าทรงแย้มพระโอษฐ์ด้วยเหตุอันใด พระพุทธองค์จึงตรัสตอบพระอานนท์ว่า มีพญาปลาปากคำตัวหนึ่งแสดงอาการอยากได้ที่ระลึก เพื่อให้คนกราบไหว้บูชา แล้วถือโอกาสเล่านิทานประวัติของพญาปลาปากคำดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เสร็จแล้วพระองค์จึงทรงประทับรอยพระบาทไว้ที่โขดหินกลางน้ำโขง ห่างจากฝั่งประมาณ 100 เมตร ห่างจากวัดพระบาทเวินปลาประมาณ 150 เมตร ที่ชื่อว่าพระพุทธบาทเวินปลา เพราะรอยพระบาทตั้งอยู่ในโขดหินกลางน้ำ (ภาษาพื้นเมือง "เวิน" คือ วังน้ำวน) และเนื่องจากพญาปลาปากคำเป็นผู้ขอรอยพระพุทธบาทแห่งนั้น จึงได้ชื่อว่า "รอยพระพุทธบาทเวินปลา"

ปัจจุบัน พระพุทธบาทเวินปลาตั้งอยู่บ้านเวินพระบาท หมู่ที่ 1 ตำบลเวินพระบาท อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม จัดงานสรงน้ำรอยพระพุทธบาทเวินปลาเป็นประจำในเทศกาลสงกรานต์

ประวัติพระอาจารย์สีทัตถ์

ท่านอาจารย์สีทัตถ์ เกิดเมื่อวันที่ 4 พ.ศ. 2408 ตำบลท่าอุเทน อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม บิดาชื่อ นายมาก สุวรรณมาโจ มารดาชื่อ นางดา สุวรรณมาโจ เมื่ออายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ ก็อุปสมบท ณ วัดโพนแก้ว อำเภอท่าอุเทน และได้ศึกษาพระปริยัติธรรมทางบาลี จากท่านอาจารย์ขันธ์ วัดโพนแก้ว แล้วไปศึกษาต่อจาก อาจารย์ดาคำ วัดศรีนะเกษ อำเภอท่าอุเทน ศึกษาจบ กัจจายนมูล และคัมภีร์ทั้งห้า ในสมัยนั้น การศึกษา ฝ่ายปริยัติธรรมยังไม่ทันจัดเป็น นักธรรมชั้นตรี ชั้นโท ชั้นเอก และมหาเปรียญ แต่มีผู้ไปสอบความรู้ของอาจารย์ สีทัตถ์แล้ว คือ ในปี พ.ศ. 2473 มีพระภิกษุ 2 รูป ได้เปรียญ 4 - 5 ประโยค ตามลำดับจากกรุงเทพ ฯ ผูกประโยคเป็นภาษาบาลีให้ท่านแปลเป็นภาษาไทย รูปละ 1 ประโยค ซึ่งขณะนั้นท่านกำลังสร้างพระธาตุ อยู่ที่ภูเขาพระบาทบัวบก อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ท่านก็สามารถแปลได้อย่างง่ายดาย และยังผูกเป็นภาษาบาลี ให้พระมหาสองรูปแปลเป็นภาษาไทยดูบ้าง ท่านพระ อาจารย์สีทัตถ์เคยอุปสมบท และลาสิกขาบทถึง 2 ครั้ง ครั้งสุดท้ายอุปสมบทซึ่งเป็นครั้งที่ 3 เลยอยู่ในสมณเพศ ตลอดชีวิต

ท่านชอบธุดงค์กรรมฐานมากจึงจาริกไปในที่ต่าง ๆ จนถึงประเทศพม่า และได้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุ มาจากเมืองย่างกุ้ง ซึ่งบรรจุไว้ในพระธาตุท่าอุเทนนี้ ในระหว่างที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ ท่านได้สร้างพระธาตุเจดีย์ และมณฑป คือ

1. พระธาตุท่าอุเทน อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
2. พระธาตุพระบาทบัวบก อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
3. มณฑปโพนสัน ประเทศลาว

ในระหว่างที่กำลังก่อสร้างพระธาตุท่าอุเทนนั้น พระครูสมุหวรคณิสรสิทธิการ ซึ่งทางคณะสงฆ์กรุงเทพ ฯ แต่งตั้งให้เป็นผู้แทนหัวหน้าสงฆ์มาตรวจการทางภาคอีสาน

ป ร ะ วั ติ พ ร ะ อ า จ า ร ย์ สี ทั ต ถ์

ครั้นมาถึงจังหวัดหนองคาย ทราบข่าวว่าพระอาจารย์สีทัตถ์ได้แสดงปาฏิหารย์ต่าง ๆ ได้แก่ ล่องหนหายตัว ย่อแผ่นดินให้แคบเข้า ข้ามแม่น้ำโขงโดยไม่ต้องใช้เรือ มีผู้คนเลื่อมใสมาก และกำลังซ่องสุมผู้คนเพื่อจะขบถต่อกรุงเทพ ฯ พระครู-สมุหวรคณิสรสิทธิการจึงจะจับเอาตัวท่านอาจารย์สีทัตถ์ส่งลงไปกรุงเทพ ฯ ซึ่งไม่มีมูลความจริงเลย เพราะแท้จริงแล้วพระอาจารย์สีทัตถ์ไม่มีนิสัยโอ้อวดอุตริมนุสธรรม สุภาพอ่อนโยน รักความสงบ ถ่อมตน ตั้งอยู่ในสุจริตธรรม เคร่งครัดต่อพระธรรมวินัย มีผู้เลื่อมใสมาก การสร้างพระธาตุไม่มีการเรี่ยไรเงินทองแต่อย่างใด แต่เมื่อทราบข่าวว่าอาจารย์สีทัตถ์ต้องการสิ่งใด เช่น หิน ทราย ปูนขาว ข้าวสาร ปลาร้า ปลาแห้ง พริก เกลือ หมาก พลู ยาสูบ ฯลฯ ทั้งบ้านใกล้บ้านไกลก็จะนำมาถวาย ส่วนผู้ที่มีฝีมือ ในการแกะสลักลวดลายก็ปวารณาตัวช่วยงานเพื่อการกุศลด้วยความเต็มใจ วัดท่านสร้างพระธาตุอยู่ริมแม่น้ำโขง เรียกว่า วัดอรัญวาสี แต่ชาวเมืองเรียกว่า วัดธาตุ ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

เมื่อพระสมุหวรคณิสรสิทธิการเดินทางมาถึงท่าอุเทน ก็จะไปจับเอาพระอาจารย์สีทัตถ์ที่วัด แต่พอไปถึงหน้าที่ว่าการอำเภอซึ่งอยู่ใต้วัดลงมาประมาณ 6 เส้น ก็แวะเข้าไปพัก แล้วโทรเลขให้พระพนมรานุรักษ์ (อุ้ย นาครทรรพ) ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนมขึ้นมาเพื่อจับพระอาจารย์สีทัตถ์ ท่านไม่กล้าไปจับเอง เพราะกลัวลูกน้องอาจารย์สีทัตถ์ทำร้าย พอผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนมมาถึงก็ได้ชี้แจงให้พระครูสมุหวรคณิสรสิทธิการทราบความจริง และเข้าใจ เหตุการณ์เลยสงบ

ทางวัดอรัญวาสีทราบข่าวว่ามีพระภิกษุมาจากกรุงเทพ ฯ พระอาจารย์สีทัตถ์ยิ้มและพูดว่า พระครูสมุหวรคณิสรสิทธิการไม่มาดอก อย่าวุ่นวายเลย และก็ไม่มาจริง ๆ

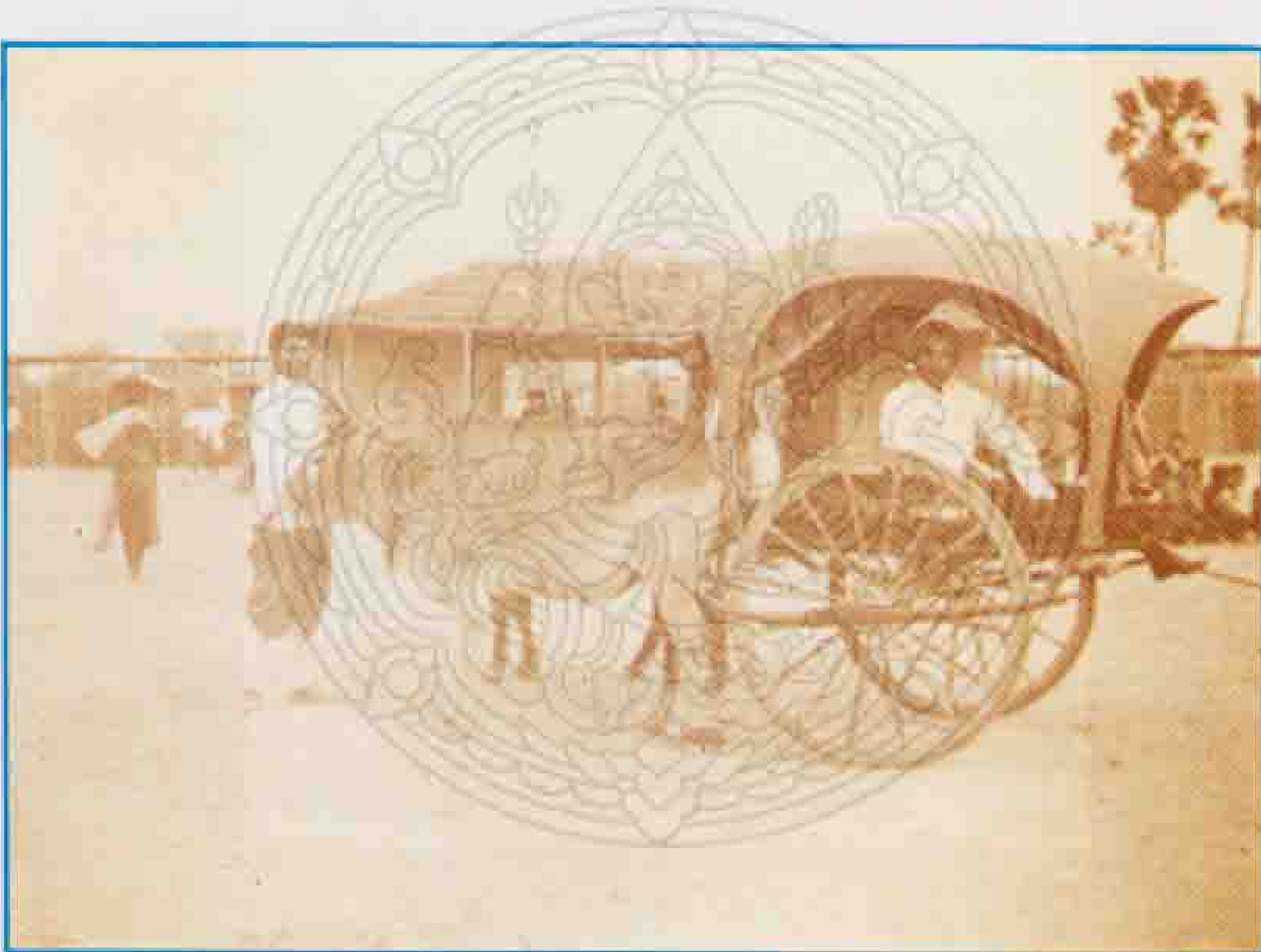
พ.ศ. 2470 พระอาจารย์สีทัตถ์ได้ไปสร้างพระธาตุที่ภูเขาพระบาทบัวบก อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ในระหว่างก่อสร้างถูกเณรเถน (เถน เรียกสามเณรที่อายุเกิน 20 ปี) รูปหนึ่งทำร้าย โดยใช้ไม้เสี้ยมปลายแหลมแทงที่หน้าอก และได้ไปรักษาที่โรงพยาบาลเวียงจันทน์

เพราะสมัยนั้นโรงพยาบาลที่อุดรธานี และหนองคาย สู้เวียงจันทน์ไม่ได้ ครั้นออกจากโรงพยาบาลก็ได้ขอให้ทางการปล่อยตัวศิษย์เณรเถนผู้ทำร้ายท่าน แต่ทางการไม่ยอม และอีก 1 ปีต่อมาเณรเถนผู้นั้น ก็ตายอยู่ในเรือนจำ

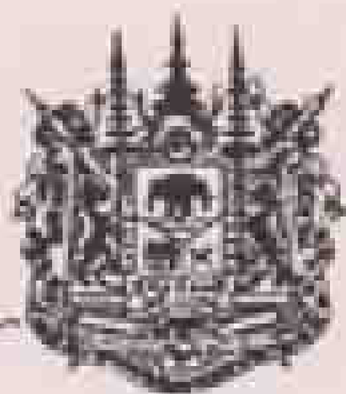
เมื่อสร้างพระธาตุที่ภูเขาพระบาทบัวบกแล้ว ท่านได้ข้ามโขงไปถือธุดงค์กรรมฐานอยู่ในประเทศลาว และได้สร้างมณฑปครอบรอยพระพุทธบาท (รอยจำลอง) ที่บ้านโพนสัน การสร้างมณฑปของท่านก็สำเร็จบริบูรณ์เป็นอย่างดี และท่านได้อยู่ที่นั้นประมาณ 6 ปี ก็มรณภาพ ณ ที่นั้น เมื่อ พ.ศ. 2483 สิริอายุได้ 75 ปี

สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
เสด็จไปตรวจราชการมณฑลนครราชสีมา
และมณฑลอุดรอีสาน
ร.ศ. ๑๒๕ พ.ศ. ๒๔๔๙

ที่ ๓๒๓๖
๓๐๖๒๗

ศาลาว่าการมหาดไทย

วันที่ ๗ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๕

ข้าพระพุทธเจ้า ขอกราบทูล พระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุนสมมตอมรพันธุ์ ราชเลขานุการ ทราบฝ่าพระบาท

ด้วยข้าพระพุทธเจ้าได้รับพระโทรเลขพระเจ้าน้องยาเธอ ฯ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยมีมาจากเมืองหนองคาย ลงวันที่ ๕ เดือนนี้ว่า ได้เสด็จถึงเมืองหนองคายแต่วันที่ ๔ เดือนนี้ การรับเสด็จครึกครื้นและมีราษฎรชายหญิงพากันมาคอยรับเสด็จเป็นอันมาก ตลอดทางจนถึงเมืองหนองคาย ฝรั่งเศสได้ให้เรือกลไฟมาคอยรับเสด็จ ๒ ลำ มีเดบาเทรคุมมา และบอกว่าเรือกลไฟ ๒ ลำนี้ รัฐบาลฝรั่งเศสจัดมาให้สำหรับทรงใช้แล้วแต่จะไปทางไหนเมื่อใด ตามแต่พระทัย

อนึ่งทรงได้ความว่า เรสิดังสุเปเรียเวียงจันท์ไปเมืองตังเกี๋ยยังหากลับมาไม่ เพราะฉนั้นจึงไม่ต้องเสด็จไปเวียงจันท์ กับได้ทรงแก้ไขประแกรมหน่อยหนึ่ง เพื่อจะให้มีเวลาตรวจหัวเมืองริมแม่น้ำของมากขึ้น จึงได้ตกลงจะออกจากเมืองหนองคายในวันที่ ๗ เดือนนี้และจะแวะเมืองผลชีไสยแล้วไปประทับแรมบ้านบึงกาน วันที่ ๘ แวะ

เมืองไชยบุรีไปแรมเมืองท่าอุเทน เพราะเหตุปลูกศาลาพักไว้รับเสด็จทั้ง ๒ แห่ง วันที่ ๙ ถึงเมืองนครพนมตามกำหนดเดิม มีความสุขตามพระโพธิเดชดังนี้

ขอเดชะพระบารมีได้ทรงนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท

ควรมิควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ

ข้าพระพุทธเจ้า

ที่ ๓๕๘/๓/๓๘๔๖๑

ศาลาว่าการมหาดไทย

วันที่ ๑๑ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๕

ข้าพระพุทธเจ้า ขอกราบทูล พระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุนสมมตอมรพันธุ์ ราชเลขานุการ ทรงทราบฝ่าพระบาท

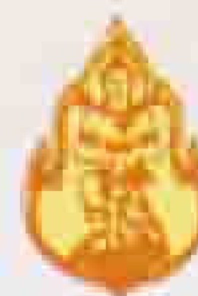
ด้วยข้าพระพุทธเจ้าได้รับพระโทรเลขพระเจ้าน้องยาเธอ ฯ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยทรงมีมาจากเมืองนครพนมฉบับหนึ่งลงวันที่ ๑๐ เดือนนี้ว่า ได้เสด็จไปถึงเมืองนครพนมวันที่ ๑๐ เดือนนี้เวลาเช้า เสด็จเรือลงไปติดหาด จึงช้ากว่ากำหนดไปวันหนึ่ง และฝรั่งเศสได้เอาเปนธุระจัดการให้ได้ทรงรับความศุขสบายเปนอย่างดีที่สุดที่เขาจะทำได้ เปนที่ชอบพอเรียบร้อยกันมาตลอดทาง จะเสด็จออกจากนครพนมวันที่ ๑๒ และจะตัดวันที่จะประทับที่เมืองสกลนครเสียวันหนึ่ง คงเสด็จออกจากสกลนครตามกำหนดเดิม และว่าตั้งแต่เสด็จออกจากเมืองหนองคายแวะเมืองโพนพิไสย บ้านบึงกาน ไชยบุรี ท่าอุเทน ตลอดมาจนนครพนม มีราษฎรพากันมาต้อนรับเปนอันมาก และว่าที่ได้เห็นเจ้านายเสด็จไปทางนี้ดูมีความปีติยินดีทั่วหน้ากันทุกแห่ง มีข้อความในพระโทรเลขดังนี้

ขอฝ่าพระบาทได้ทรงนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

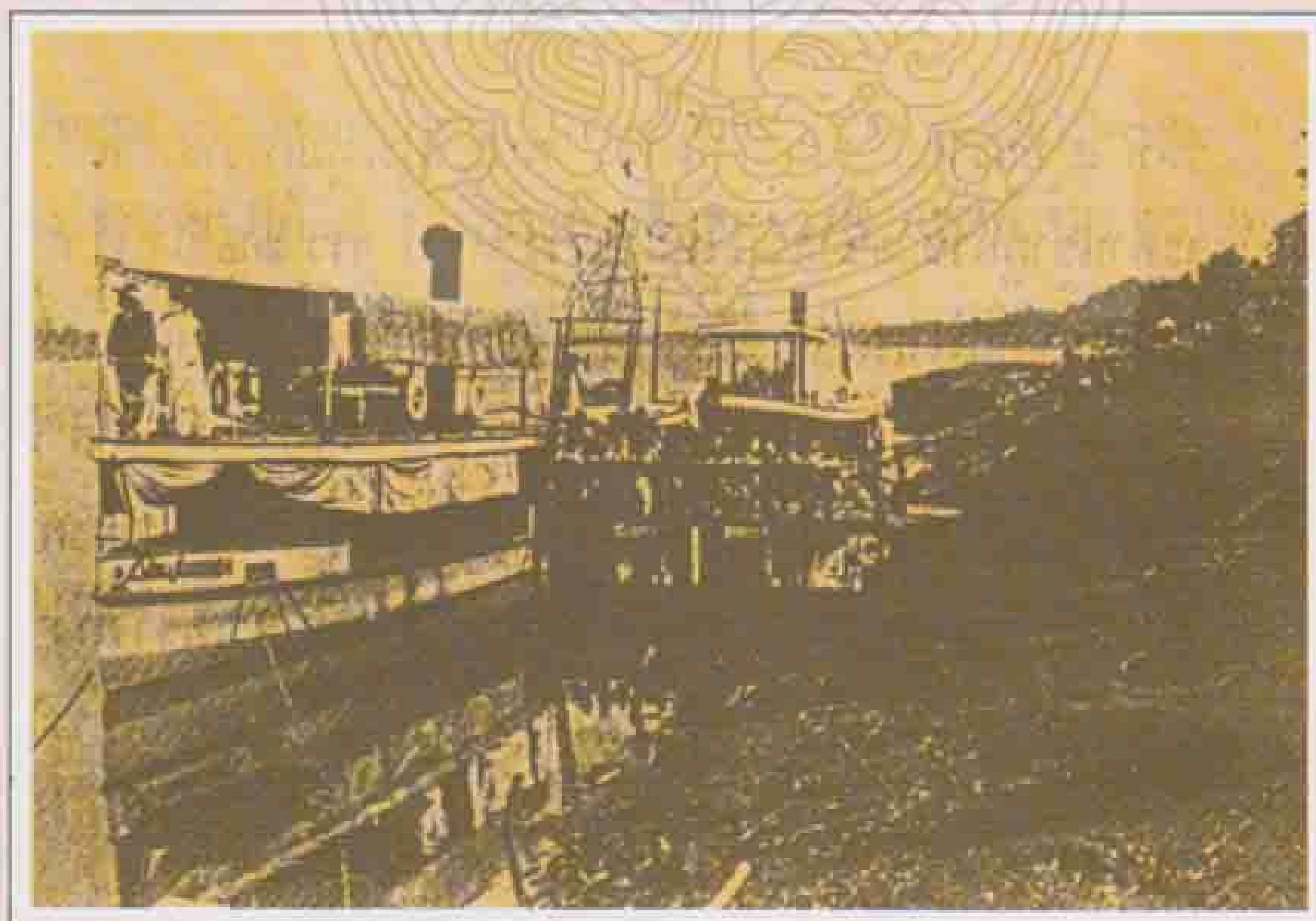
ข้าพระพุทธเจ้า พระยาศรีสหเทพ

ราชปลัดทูลฉลอง

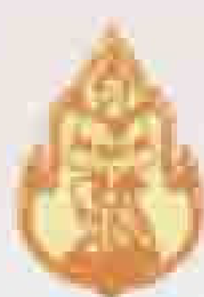

ลำน้ำซวย เมืองหนองคาย

เรือกลไฟดาแครนเดีย

วันที่ ๘ มกราคม เวลาย่ำรุ่ง ๔๕ นาที ไปดูหมู่บ้านบึงกาฬและวัด หลังบ้านออกไปถึงบึงกาฬ ราษฎรได้อาศัยใช้น้ำทุกฤดู ราษฎรพากันมาส่งที่ริมตลิ่งเป็นอันมาก เวลาเช้าโมงหนึ่งกับ ๔๕ นาที ออกเรือล่องต่อไป ถึงปากน้ำซันเห็นเขางู ผ่านดอนกำแพงเวลาเช้า ๓ โมง ๑๐ นาที เรือติดตื้นที่ใกล้บ้านหนองทองทั้ง ๒ ลำ คนเรือยาวเมืองหนองคายที่ตามมาข้างหลังฆาทัน ได้ช่วยเข็นเรือให้ออกจากที่ ออกได้ทีหนึ่งแล้วติดอีก ได้พากเพียรถอยเรือกันวันยังค่ำจนหางเสือเรือคด เรือลาแครนเดียออกจากที่ตื้นได้เวลาบ่าย ๔ โมงเศษ แต่เรือกลไฟเล็กซึ่งตามมาอีกลำหนึ่งกินน้ำลึกกว่า ได้เพียรเข็นกันอยู่จนค่ำมืดออกไม่ได้ กัปตันเรือต้องให้ถ่ายคนและชะลอมาลงเรือลาแครนเดีย เรือไฟลำเล็กจึงหลุดได้ ต้องพักแรมในเรืออยู่ที่ใกล้บ้านหนองทองคืนหนึ่ง

เวลาบ่าย ๔ โมงระหว่างเวลาที่กัปตันพยายามจะถอยเรือจากที่ติด ได้ขึ้นตลิ่งไปดูบนฝั่งแม่น้ำโขงตรงที่เปลี่ยวว่าจะเป็นอย่างไร เดินตรงเข้าไปในป่าสัก ๑๐ เส้นแล้วจึงกลับมา ที่ป่าริมฝั่งแม่น้ำโขงไม่เป็นป่าใหญ่ มีต้นไม้สูงอย่างย่อม ๆ ขึ้นทึบอยู่เพียงคันตลิ่ง ห่างเข้าไปไม่กี่เส้น พอพ้นคันตลิ่งก็ถึงที่ลุ่ม และดูเป็นบึงยาวตลอดไปตามลำน้ำ เขาว่ามักเป็นเช่นนี้จึงตั้งบ้านเรือนริมลำน้ำไม่ใคร่ได้

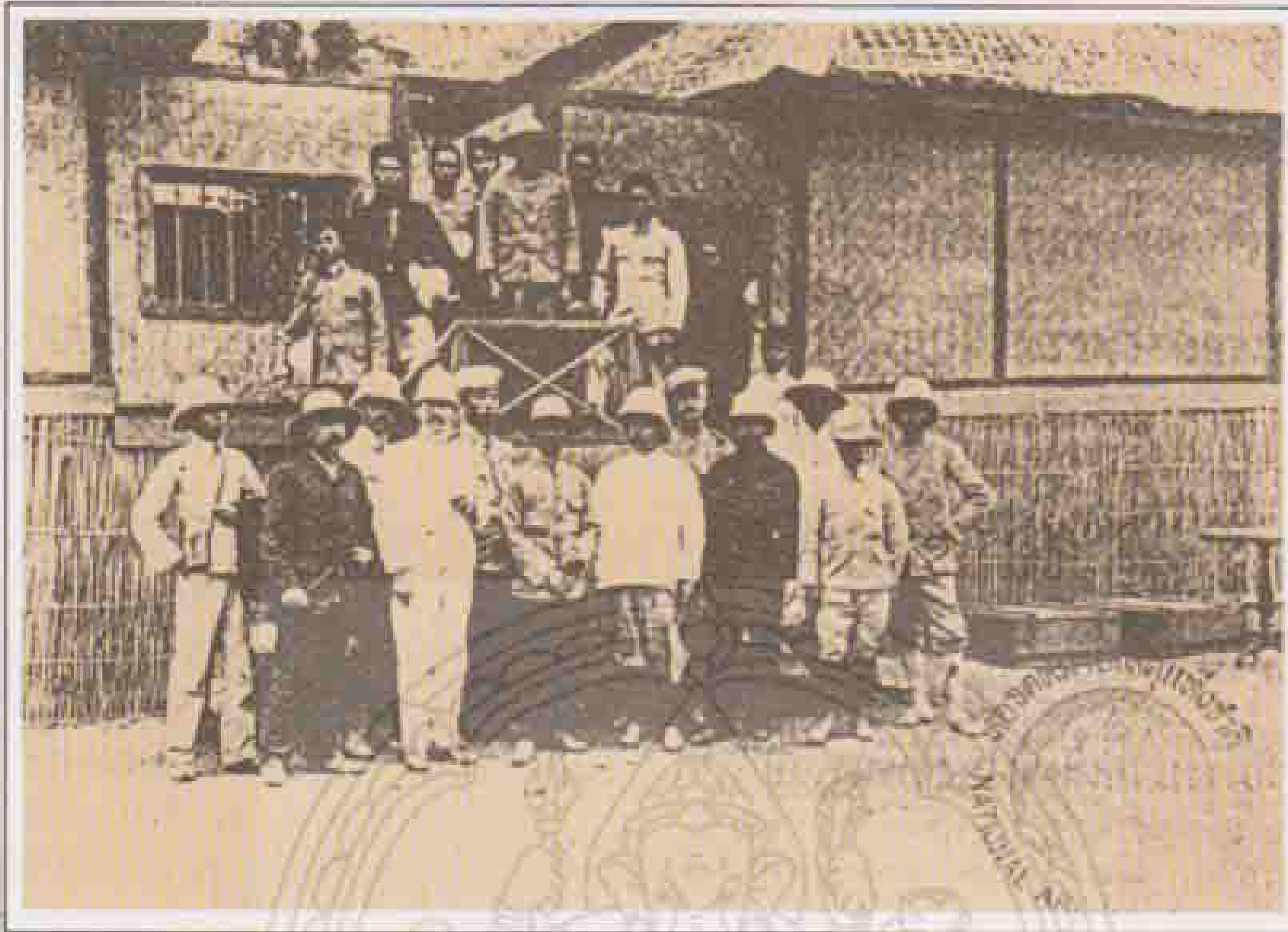
เมืองไชยบุรี(๑) และท่าอุเทน

วันที่ ๙ มกราคม เวลาเช้าให้เรือยาวออกไปหยั่งร่องน้ำก่อน ครั้นเวลาเช้า ๒ โมงออกเรือเลียบชายหาดข้ามไปทางร่องน้ำฝั่งซ้าย เวลา

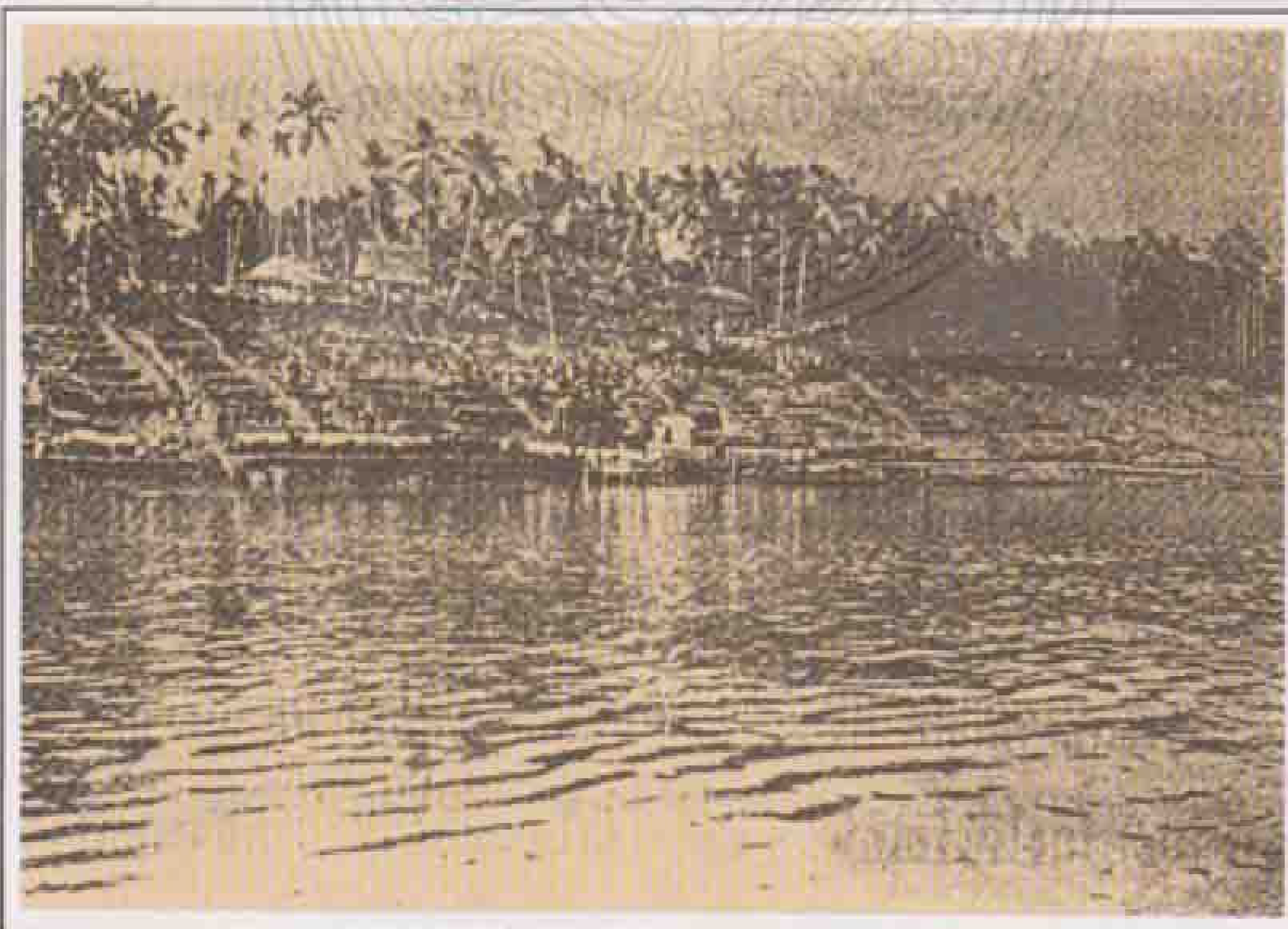
---

(๑) ปัจจุบันยุบเป็นตำบลไชยบุรี ขึ้นอำเภอท่าอุเทน

ข้าราชการฝรั่งเศสที่เมืองเวียงจันทน์มาหา

ท่าเมืองไชยบุรี

เช้า ๒ โมง ๔๐ นาทีถึงแก่งสะคอก เป็นแก่งใหญ่ มีศิลาในเวิ้งใหญ่ เรียกว่าวังธาตุ เพราะเหตุว่ามีเจดีย์อยู่บนศิลาก้อนใหญ่แห่งหนึ่ง แต่เจดีย์นั้นพังเสียนานแล้ว เหลือแต่ฐานพอสังเกตได้ เขาว่าพวกชาวเมืองขึ้นล่องในฤดูน้ำ ถึงแก่งนี้ต้องขึ้นดูแนวน้ำที่ฐานพระเจดีย์เป็นที่สังเกต ถ้าแนวน้ำเพียงนั้น ๆ ขึ้นล่องได้ ถ้ากว่านั้นขืนขึ้นล่องเรือล่มด้วยทนแรงน้ำวนไม่ไหว เวลาเช้า ๔ โมง ๓๐ นาทีผ่านกองศิลาที่เขางูกับเขากระดึงต่อกัน และถึงปากเจ้าเขากระดึง และถึงห้วยบั้งบาดเขตเมืองโพนพิสัยกับเมืองไชยบุรีต่อกัน ต่อลงมาถึงห้วยดอกไม้ เห็นเขาภูหลักพันลึกเข้าไป แลเห็นเขาภูวังอยู่ข้างขวาตรงบ้านห้วยสอด ระยะนี้มีบ้านรายห่าง ๆ เห็นเรือพายเล็ก ๆ สองลำ เมื่อจวนใกล้เมืองไชยบุรีไม่แลเห็นภูเขา เวลาบ่ายโมงหนึ่งกับ ๒๕ นาที ผ่านดอนแพงเป็นระยะที่น้ำตื้น ร่องคดเดินเรือยาก บนเกาะมีไร่ยาสูบกล้อง บ่าย ๒ โมง ๒๐ นาทีถึงหาดบ้านพอก มีทุ่นทาสีแดง สีดำหมายร่องน้ำเป็นระยะไป กรมทางฝรั่งเศสทำหมายไว้สำหรับเรือไฟเดินขาล่องเอาทุ่นแดงไว้ซ้ายทุ่นดำไว้ขวา เวลาบ่าย ๒ โมง ๓๕ นาทีถึงแก่งพง เป็นแก่งสำคัญ เดินเรือยากในฤดูน้ำน้อย เพราะศิลาอยู่ใต้น้ำเป็นหย่อมๆ เห็นได้บ้าง แลไม่เห็นบ้าง มีเต็มแม่น้ำ ระยะยาวสัก ๒๐ เส้น เดี๋ยวนี้ฝรั่งเศสกำลังทำเครื่องหมายก่อหลักด้วยคอนกรีตบนศิลา หมายแดงดำบอกร่องให้เรือเดิน เวลานี้ยังไม่แล้วเสร็จ ต้องจอดเรือแวะที่บ้านปงฝั่งขวา รับฟืนและรับคนนำร่องเป็นฝรั่งเศสขึ้นมาช่วยอีกคน

หนึ่ง เวลาบ่าย ๔ โมง ๒๕ นาทีถึงบ้านพนมเหนือแล้วถึงบ้านพนมใต้ จึงส่งคนนำร่องกลับไป เวลาบ่าย ๕ โมงถึงเมืองไชยบุรี เรือเทียบที่สะพานเรือก พระไชยราชวงศา[๑] ผู้ว่าราชการเมืองไชยบุรีและกรมการลงมารับ เมื่อขึ้นบกมีพระสวดชัยมงคล นักเรียนร้องคำโคลงทำนองชาวเมือง กำนันผู้ใหญ่บ้านราษฎรมารับมาก แต่มีเวลาน้อยขึ้นบกเพียง ๑๐ นาทีต้องกลับลงเรือ เพราะจะรีบล่องให้ถึงที่แรมก่อนมืด เรือเดินผ่านปากน้ำสงครามแล้ว ถึงเมืองท่าอุเทนเวลาย่ำค่ำครึ่ง พอหมอกลงมืด กัปตันไม่กล้าเอาเรือไฟไปจอดที่ท่าเมืองท่าอุเทน ต้องเดินเรือไปตามร่องฝั่งซ้ายที่เคยเดิน ขออนุญาตจอดอยู่หน้าเมืองฟองวินปากน้ำหินบูน ที่ตรงนี้ว่ามีโรงทหารและมีข้าหลวงรักษาราชการอยู่ แล ว่ามีโรงถลุงตะกั่วลึกเข้าไป แต่เมื่อเรือถึงมืดเสียแล้วหาได้เห็นไม่ พอเรือจอดเรียบร้อยแล้ว พระศรีวรราช[๒] ผู้ว่าราชการเมืองท่าอุเทนนำเรือยาวมารับ พายเลียบชายหาดข้ามไปฝั่งเมืองท่าอุเทน ที่บนฝั่งจุดได้ไฟรับ ตลิ่งสูงกว่า ๕ วา แลดูเป็นแถวยาวสลับเป็นชั้นกันขึ้นไป มีนักเรียนร้องคำไชยมงคล แลกรมการกำนันผู้ใหญ่บ้านราษฎรมารับเป็นอันมาก ที่พักแรมอยู่ใกล้ที่ว่าการเมืองตรงถนนหน้าท่าขึ้นไป มีถนนตัดเป็นสาย ๆ ระหว่างที่พัก และรายโคมไฟตามทาง เป็นที่พักอย่างสบายแห่งหนึ่ง

ที่เมืองท่าอุเทนนี้มีราษฎร ๒๐,๐๐๐ เศษ มีญวนมาจากเมืองคิงเง้ (เมืองเว้) มาตั้งบ้านเรือนอยู่ประมาณ ๒๐-๓๐ หลัง จำนวนคนราว

---

(๑) พระไชยราชวงศา (ท้าวโสม)

(๒) พระศรีวรราช (แก้ว)

สัก ๑๐๐ คน พวกญวณเหล่านั้นเดินบกมาทางเมืองคำเกิดคำมวน หนทาง ๑๕ วันถึงเมืองท่าอุเทน หาเลี้ยงชีพด้วยการซื้อของจากเมืองหนองคายมาขาย ไม่ได้ตั้งทำไร่นาอันใด และมีจีนพ่อค้าประมาณ ๑๐ คนรับสินค้าจากเมืองหนองคายมาขาย และบรรทุกสินค้าไปขายเมืองหนองคาย สินค้ามีเร่วและยางกะตังกะติ้วกับเขาหนังเป็นต้น สินค้ามาจากฝรั่งเศสไม่ใคร่มีอะไร นอกจากน้ำมันปิโตเลียม ซึ่งนาน ๆ มีมาครั้งหนึ่ง ได้ความว่าลงมาทางปากดาย ส่วนราษฎรชาวเมืองก็ทำนาและผสมโคขาย ชาวเมืองท่าอุเทนนี้ว่าเป็นคนชาติย้อโดยมาก แต่แต่งตัวอย่างชาวเมือง ภาษาพูดก็เหมือน ๆ กัน แต่เป็นสำเนียงเพี้ยนกันบ้าง พระศรีวรราชเล่าว่าพวกย้อนี้เดิมอยู่เมืองไชยบุรีเมื่อครั้งขึ้นเมืองเวียงจันทน์ ครั้นเสียเมือง พวกย้อก็หนีไปตั้งอยู่เมืองหลวงโป่งเลงทางเมืองคำเกิดคำมวน เมื่อเจ้าพระยาบดินทรเดชาไปตั้งอยู่ที่เมืองยโสธร ได้แต่งคนลงไปเกลี้ยกล่อมพวกย้อลงมาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่เมืองท่าอุเทน ได้ความดังนี้

การบรรทุกสินค้าไปมาระหว่างเมืองท่าอุเทนกับเมืองอื่นที่อยู่ริมลำน้ำของ เดิมไม่มีหนทางเกวียนใช้แต่ทางน้ำ ขาขึ้นลำบาก แต่เดี๋ยวนี้ผู้ว่าราชการเมือง กรมการ หัวเมืองรายทาง ได้ทำทางเกวียนเดินตลอดคุ้มแม่น้ำโขง แล้วข้าหลวงเทศาภิบาลจะตัดหนทางเกวียน จากเมืองท่าอุเทนให้ไปต่อกับเมืองหนองคาย ทางเมืองสกลนครหรือหนองหารต่อไป เพื่อเป็นการสะดวกแก่การค้าขาย

เวลาพักอยู่ที่เมืองท่าอุเทน ได้เห็นผ้าซึ่งเขานำมาปูโต๊ะรับผืนหนึ่ง เป็นผ้าปักไหมเบญจรงค์ลายทรงข้าวบิณฑ์ ขนาดผ้าห่มนอน ฝีมือปักวิจิตรบรรจงมาก สังเกตได้ว่าเป็นของเก่า ไม่ต่ำกว่าครั้งรัชกาลที่ ๑ และเป็นฝีมือช่างหลวงกรุงเทพฯ เห็นจะเป็นผ้าที่เจ้าเวียงจันทน์ได้พระราชทาน ครั้งพวกเจ้าอนุหนีจากเวียงจันทน์ล่องน้ำโขงลงมา ผ้าผืนนี้จะตกถึงมือผู้ใดผู้หนึ่งจึงคงอยู่ที่นี่ เป็นของผู้ใหญ่บ้านผู้หนึ่งว่าได้มาแต่ครั้งปู่ ซื้อไว้เป็นราคา ๒๐ บาท เจ้าของจะให้ แต่ได้คิดราคาเงินให้ ๔๐ บาท จะเอามาทูลเกล้าฯ ถวาย

เมืองนครพนม

วันที่ ๑๐ มกราคม เวลาเช้าโมงหนึ่ง ราษฎรชายหญิงพากันมาหาเป็นอันมาก พวกญวนและจีนพ่อค้าก็มาด้วย แล้วไปดูทำเลบ้านเมืองและตลาดของสดซึ่งอยู่หน้าท่าขึ้น จนเวลาเช้า ๓ โมงลงเรือกลไฟซึ่งข้ามมาคอยรับที่หน้าเมือง เรือเดินตามทางซึ่งกรมการเมืองท่าอุเทนได้หมายกรุยไว้ตั้งแต่วันก่อน ทางฝั่งซ้ายเห็นภูหินเหล็กไฟซึ่งมียอดเรียงกันไป และไม่ใคร่มีต้นไม้ แม่น้ำตอนนี้กว้างขึ้น เวลาเช้า ๔ โมงถึงเวินพระบาท เพราะมีก้อนศิลาอยู่ในน้ำมีรอยพอสมมติว่าเป็นรอยพระบาทเป็นที่นับถือนมัสการกัน แล้วถึงดอนโดนมีวัดบาทหลวง มีเตาเผาปูนทางฝั่งซ้าย ทางฝั่งขวาเห็นบ้านสำราญ และเมืองอาจสามารถ(๑) ซึ่งเป็นเมืองเล็กเสมอตำบลอันหนึ่ง แล้วถึงบ้านหนองแสงมีวัดสังฆราชฝรั่งเศส เรือจวนถึงหน้าเมืองนครพนม ที่เมืองยิงปืนสลุต เรือเทียบท่าเมือง

---

(๑) ภายหลังยุบเป็นตำบลอาจสามารถ ขึ้นอำเภอเมืองนครพนม

นครพนมเวลา ๕ โมงเช้า พระยาสุนทรเทพกิจจารักษ์ ข้าหลวงบริเวณธาตุพนม(๑) และพระยาพนมนครานุรักษ์(๒) ผู้ว่าราชการเมืองนครพนม พระยาศะศิวงศ์ประวัติ (๓) จางวางเมืองมุกดาหาร และพระอนุชาติวุฒาธิคุณ (๔) ข้าหลวงเมืองมุกดาหาร พร้อมด้วยกรมการกำนันผู้ใหญ่บ้านนักเรียนและราษฎรเป็นอันมากมารับ เวลาขึ้นเรือลาแครนเดียยิงปืนสลุตด้วยเป็นเขตที่ให้เขาส่งเพียงนั้ บนบกพระสงฆ์สวดชัยมงคล นักเรียนร้องคำโคลงทำนองซึ่งนิยมกันในพื้นเมือง และพวกญวนถือธงตีฆ้องกลองเป็นกระบวนแห่มารับและตามมาด้วย เดินมาตามทางถนนริมลำน้ำมีชาวเมืองรายทางตลอดไป เมื่อผ่านวัดมีพระสงฆ์สวดชัยมงคล ถึงที่พักซึ่งข้าหลวงบริเวณจัดรับอยู่ริมทุ่ง แต่ในที่ ๆ ปลูกที่พักเป็นลานใหญ่มีร่มไม้และเวลานี้ยังเป็นฤดูดอก และมีลมพัดอยู่เสมอ พอสบายดีเวลาเที่ยงเศษ ข้าราชการพ่อค้าและราษฎรประชุมพร้อมกันในปะรำข้างที่พัก เป็นการต้อนรับ

เวลาบ่าย ๓ โมง หลวงเอกอาสา นายอำเภอเมืองอาจสามารถนำพวกหญิงชาติแสกมา มีการเล่นซึ่งเรียกว่าเต้นสากให้ดู มีหญิง ๑๐ คู่ถือปลายไม้ยาว ๆ พาดบนไม้ท่อนใหญ่ ๒ ท่อนนั่งตรงกันเป็นคู่ ๆ จับไม้ที่ถือกระทบเป็นจังหวะพร้อม ๆ กัน แล้วมีหญิงอีก ๒ คู่ผลัดกันเต้น

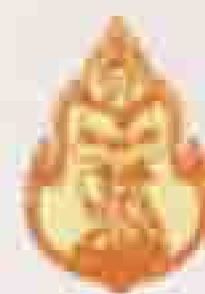
---

(๑) พระยาสุนทรเทพกิจจารักษ์ (เลื่อง ภูมิรัตน) ต่อมาเป็นพระยาเพชรรัตนสงคราม สมุหเทศาภิบาลมณฑลมหาราษฎร์

(๒) พระยาพนมนครานุรักษ์ (กา พิมพานนท์ ณ นครพนม)

(๓) พระยาศะศิวงศ์ประวัติ (เมฆ จันทรสาขา)

(๔) พระอนุชาติวุฒาธิคุณ (แพ ณ หนองคาย)

ข้ามไปในระหว่างไม้ที่กระทบกันนั้น คนที่ถือไม้ร้องโห่ฮิ้วซัดจังหวะไปด้วย พวกแสกนี้ว่าเดิมมาจากเมืองแสกอยู่ทางเขาบรรทัดต่อแดนญวน ได้ตั้งภูมิลำเนาอยู่เมืองอาจสามารถมาช้านาน สืบต่อกันมาหลายชั่วแล้ว แต่งตัวเป็นคนชาวเมืองพูดภาษาชาวเมือง และภาษาแสกนั้นก็เป็นภาษาไทยอย่างหนึ่งไม่ผิดกันนัก (๑)

เวลาบ่าย พวกฝรั่งเศสที่ได้มาส่งมาลากลับไป ได้ตอบแทนคุณและขอให้เขาขอบใจ เคาเวอเนอเยเนอราลอีกครั้ง ๑ ถึงบ่าย ๔ โมง สังฆราชบีโอ ซึ่งเป็นหัวหน้าบาทหลวงทั้งหลายในลุ่มน้ำโขง และบาทหลวงอีก ๖ รูปมาหา ได้ความว่ามีคนเข้ารีตถือศาสนาคริสตังทางฝั่งซ้าย ๑,๕๐๐ คน ทางฝั่งขวา ๗,๐๐๐ คน สังฆราชคนนี้ได้คุ้นเคยกันมาแต่เมื่อยังเป็นเจ้าวัดอยู่เมืองจันทบุรี

เวลาบ่าย ๕ โมง ไปดูสถานที่ต่าง ๆ ในเมืองนครพนมจนถึงวัดโพธิ์

เวลาค่ำมีหมอลำมาเป่าแคนร้องลำว่ากันระหว่างชายกับหญิง แล้วราษฎรได้แห่ผ้าป่าซึ่งเรี่ยไรกันผ่านที่พักมาให้อนุโมทนาแล้วไปทอดณวัดต่าง ๆ ของผ้าป่าแต่งในกระจาดปิดกระดาษสีต่าง ๆ แห่ห้อมล้อมกันด้วยไต้ไฟ และโห่ร้องกันมาตามทาง คนในกระบวนประมาณ ๔๐๐ คน

วันที่ ๑๑ มกราคม เวลาเช้า ๒ โมง ไปดูวัดธาตุ แล้วขี่ม้าไปตามถนนริมแม่น้ำโขงจนถึงทางสามแยกซึ่งเรียกว่าต้นเมือง มีถนนไปตามริมน้ำสายหนึ่ง ถนนไปทางหลังบ้านราษฎรออกทุ่งถึงที่พักสายหนึ่ง แล้ว

---

(๑) พวกแสก พวกเกลิง พวกย้อ ชนเผ่าต่างๆ เหล่านี้ สมเด็จ ฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงเล่าไว้ในนิทานโบราณคดี นิทานที่ ๑๗ เรื่องคนต่างจำพวก

มีถนนตัดใหม่ต่อถนนสายริมน้ำไปตำบลหนองแสง พระยาสุนทรนุรักษ์เชิญให้เปิดถนนตัดใหม่ กว้าง ๒ วา ๒ ศอก ยาว ๔๓ เส้นถึงบ้านหนองแสง ทางใหม่นี้มีบ้านราษฎรต่อไปตลอดถึงเมืองไชยบุรี ถนนสายนี้ทำเรียบร้อย และเป็นถนนเล็กเพื่อจะได้รักษาง่าย ให้เป็นประโยชน์แก่มหาชนไปมา ทำพิธีเปิดถนนแล้วขี่ม้าต่อไปตามถนนที่ตัดใหม่จนถึงวัดเซนต์แอน สังฆราชบีโอและบาทหลวงซึ่งอยู่ที่ต่าง ๆ มาพร้อมกันคอยรับ สังฆราชได้ต้อนรับพาเข้าไปในบ้าน และนำนางชีฝรั่งเศส ๕ คน ซึ่งมาช่วยสอนศาสนาให้รู้จักด้วย แล้วพาไปยังโบสถ์มีญวนเข้ารีตนำดอกไม้ธูปเทียนมาให้ด้วย จึงให้หลวงทรงสราวุธสารวัตรไปรษณีย์โทรเลข [๑] ซึ่งเป็นผู้ถือศาสนาคริสต์จุดเทียนนั้นบูชาพระให้เป็นส่วนกุศลแก่เขา เวลาเช้า ๔ โมงกลับถึงที่พัก

เวลาบ่ายมีการประชุมบายศรีที่ปะรำใกล้ที่พัก มีผู้เฒ่า ๒ คนซึ่งเป็นอาจารย์ คือผู้ที่บวชเคยเป็นสมภารมาแล้ว ๒ คน ว่าคำทำขวัญและคนร้องก็ผู้หนึ่ง เป็นหมอลำด้วย นุ่งขาวสวมเสื้อขาว ว่าคำชัยมงคลเป็นทำนองอย่างไพเราะ มีคนเป่าสังข์ประโคมพิณพาทย์ และโห่ร้องพร้อมกัน บายศรีที่นี้ได้ตกแต่งอย่างประณีตบรรจง มีดอกไม้แห้งทำเป็นดอกกุหลาบประดับด้วย

เวลาบ่าย ๕ โมง ไปที่บ้านพระยาสุนทรเทพกิจจารักษ์ข้าหลวงบริเวณ และวันนี้เรือคาดซึ่งบรรทุกของล่วงหน้ามาแต่เมืองหนองคายแต่

---

(๑) หลวงทรงสราวุธ (เจิม วิเศษรัตน) ต่อมาเป็นพระบริหารราชอาณาเขตร ผู้ว่าราชจังหวัดสมุทรสงคราม ภายหลังเป็น พระยาสมุทศักดารักษ์ ผู้ว่าราชการเมืองนครพนม

รุ่งเช้าวันที่ ๖ มกราคม ได้มาถึงเวลาเช้า ๔ โมงบ้าง บ่ายบ้าง ค่ำบ้าง เพราะมาอย่างรีบเร่ง

การเดินเรือในลำแม่น้ำโขงนี้มีเรือกลไฟ บริษัทฝรั่งเศส เดินอยู่ในระหว่างเมืองเวียงจันทน์กับเมืองสุวรรณเขตร ขึ้นลำหนึ่งล่องลำหนึ่งทุกอาทิตย์ ได้ทราบว่ารัฐบาลออกเงินช่วยบริษัทปีละ ๔๐๐,๐๐๐ แฟรงค์ คนโดยสารมีจีนพ่อค้าโดยมาก ราษฎรที่จะไปมามีน้อย

เมืองในพระราชอาณาเขตทางฝั่งขวาลำน้ำโขงนี้ มักมีถนนสายใหญ่ริมน้ำ หรือห่างจากน้ำขึ้นมาบ้างเพียงเส้นเศษ แล้วมีถนนซอยขึ้นไปถึงทุ่งหลังบ้านราษฎร ที่เป็นเมืองใหญ่เช่นเมืองหนองคาย เมืองนครพนมมีถนนซอยมากสาย ที่เป็นเมืองเล็กก็มีน้อยสายตามควรที่จะมีบ้านราษฎรอยู่ตามถนนมีบ้านแลวัด มีรั้วหมายเขตบ้านเป็นที่เรียบร้อย เรือนราษฎรมักเป็นเรือนใต้ถุนสูงโดยมาก หลังคามุงแฝก บางแห่งมุงด้วยไม้ไผ่หรือกระเบื้องไม้ ใต้ถุนเรือนมักมีที่ทอผ้า และบางแห่งมีครกกระเดื่องตำข้าว และมักมียุ้งข้าวเล็ก ๆ หลังหนึ่งต่างหาก และที่เป็นบ้านนอกมีคอกกระบืออยู่ใต้ถุนเรือนด้วย แต่ร้านขายของมักเป็นเรือนชั้นเดียวอยู่ริมถนนใหญ่ ซึ่งเป็นทำเลผู้คนไปมามาก

เมืองนครพนมมีจำนวนคน ๒๑,๔๑๘ คน สินค้าเมืองนครพนมส่วนสินค้าหาได้ในท้องที่ฝั่งขวามี เขา หนัง เร่ว ยางกะตังกะติ้ว ขี้ผึ้งกับเกลือทำที่ริมลำน้ำสงครามแขวงเมืองท่าอุเทน เมืองอากาศอำนวย

สินค้าที่รับมาจากฝั่งซ้าย คือ หนัง เขา เร่ว ยางกะตังกะติ้ว นองา เขาอ่อน

สินค้าที่รับมาจากโคราช ด้ายเข็ด ผ้าแพร เครื่องทองเหลือง น้ำมันก๊าด ไม้ขีดไฟ

สินค้าจำหน่ายไปที่อื่น คือ สินค้าที่รับมาจากโคราช และเกลือนั้นจำหน่ายในพื้นเมืองตลอดไปจนฝั่งซ้าย สินค้านอกนั้นจำหน่ายไปส่งโคราช สินค้าฝั่งซ้ายขายข้ามมาทางนี้ ฝรั่งเศสเก็บภาษีสิบชักหนึ่ง แต่ของฝั่งนี้เข้าไปยังไม่เก็บภาษี ของอื่น ๆ นอกจากไม้ขีดไฟ ไปขายที่เมืองสวรรณาเขตเก็บภาษีกลักละโสพส น้ำมันก๊าดขายที่สวรรณาเขตรเก็บภาษีปี๊บละเหรียญ ยาสูบไปขายสวรรณาเขตรหนัก ๑๐ ชั่งเก็บภาษีเหรียญหนึ่ง สิ่งของเหล่านี้ขายตามฝั่งซ้าย ที่อื่นเหนือเมืองสวรรณาเขตรขึ้นมา เช่นเมืองท่าแขก เมืองฟองวินไม่เก็บภาษี

สินค้ายาสูบซึ่งปลูกริมน้ำตามฝั่งโขง แต่ก่อนเคยเป็นสินค้าเมืองนครพนมส่งไปขายถึงโคราช เดี๋ยวนี้ขายกันแต่เพียงในพื้นเมืองและขายไปมณฑลอีสาน แต่ไม่ส่งไปถึงโคราชเหมือนแต่ก่อน เพราะราคาตกด้วยยาหนองคายลงไปขายมาก และยากรุงเทพ ฯ ขึ้นมาทางรถไฟด้วย

สินค้าที่ฝรั่งเศสพาขึ้นมาขายทางเรือมีเหล้า น้ำมันก๊าด เหล้าราคาแพง ขายพวกฝรั่งเศสเองเป็นพื้น แต่น้ำมันก๊าด นั้นขายถูกกว่าทางฝั่งนี้ แต่กระนั้นก็ขายกันอยู่เพียงในเขตเมืองสวรรณาเขตร ข้างเหนือขึ้นมาใช้น้ำมันก๊าดที่มาจากโคราช

วันที่ ๑๒ มกราคม เวลาย่ำรุ่ง ๑๕ นาที ขี่ม้าจากที่พักเมืองนครพนม เดินทางไปเมืองสกลนคร ไปตามทางสายโทรเลขเป็น

ป่าไม้เต็งรังเป็นพื้น บางแห่งออกทุ่งนาบ้าง ข้ามห้วยเล็ก ๆ บ้าง เป็นหนทางขึ้นเนินโดยมาก ผ่านบ้านใหม่ บ้านโพนงาม บ้านนาทราย ถึงบ้านดอนคูเวลาเช้า ๒ โมง ระยะทาง ๒๗๒ เส้น มีที่พักร้อนและมีราษฎรชายหญิงมาคอยรับมาก ตามทางที่มาทางบ้านนาทรายมีทรายขาวซึ่งอาจผสมทำแก้วได้ เวลาเช้า ๓ โมงครึ่งเดินทางต่อไปตามทางสายโทรเลข เป็นทางขึ้นเนินลงเนินป่าไม้เต็งรัง และมีทางเล็ก ๆ เข้าในหมู่บ้านซึ่งอยู่ลึกเข้าไป คือ บ้านเผิง บ้านโพ บ้านนามน และข้ามห้วยหลายแห่ง คือ ห้วยแล้ง ห้วยเผิง ห้วยคำ ห้วยลำโฮง แล้วถึงห้วยบังกอบ้านกุดรุคุ ถึงที่พักแรมเวลาเช้า ๕ โมงครึ่ง ระยะทาง ๓๘๓ เส้น รวมระยะทางเดินวันนี้ ๖๕๕ เส้น กำนันผู้ใหญ่บ้านราษฎรมาคอยรับ ชาวบ้านนี้ว่าเป็นพวกเกลิง แต่อยู่มาช้านานหลายชั่วคนแล้ว จนไม่รู้ว่าพวกเกลิงมาจากไหน ชายบางคนไว้ผมมวย บางคนไว้ผมประบ่า และสักแก้มเป็นรูปนก หญิงบางคนไว้ผมสูง แต่โดยมากแต่งตัวตามธรรมดาคนพื้นเมือง

โฉมหน้าท่าอุเทน ปัจจุบันสู่อนาคต

นับเป็นความโชคดีของพี่น้องประชาชน และข้าราชการอำเภอท่าอุเทน ที่ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครพนม ที่มีนามว่า พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ผู้ซึ่งมีตำแหน่งทางการเมือง เป็นรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ซึ่งท่านได้ผลักดันงบประมาณของทางราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้บริจาคงบส่วนตัวลงมาช่วยในการพัฒนา และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากมาย นอกจากนี้ คุณหญิงพันธุ์เครือ ยงใจยุทธ ยังมีบทบาทอย่างสำคัญยิ่ง ในการช่วยเหลืองานสังคมสงเคราะห์ และการส่งเสริมอาชีพของกลุ่มแม่บ้าน

ในช่วง ปี 2538 - 2539 อำเภอท่าอุเทน ได้พัฒนาก้าวหน้าอย่างขนานใหญ่ในทุกด้าน ทั้งนี้ ด้วยความร่วมมือระหว่าง นักการเมือง ข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาจังหวัด กรรมการสุขาภิบาล โดยเฉพาะประชาชนทุกตำบลทุกหมู่บ้าน ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างสำคัญ โดยมี นายชวลิต วิชยสุทธิ์ นายอำเภอท่าอุเทน เป็นผู้ประสานงาน ผลงานของการพัฒนา ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมาข้างต้น เป็นไปอย่างมีทิศทาง และเป็นรูปธรรม ดังนี้

1. ด้านการศึกษา ด้วยความเชื่อว่าการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญยิ่งของการพัฒนาด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะ การพัฒนาคุณภาพของประชากร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 จึงได้มุ่งมั่นพัฒนาด้านการศึกษาอย่างจริงจัง ดังจะเห็นได้จาก

1.1 ก่อตั้งมูลนิธิเพื่อการศึกษาอำเภอท่าอุเทน โดยถือฤกษ์วันครู คือวันที่ 16 มกราคม 2538 เป็นวันดีในการรวบรวมกองทุนจากผู้มีจิตศรัทธา จนถึงปัจจุบันมีกองทุน 900,591.00 บาท (เก้าแสนห้าร้อยเก้าสิบเอ็ดบาทถ้วน) เป็นกองทุนเพื่อเก็บดอกผลมอบเป็นทุนการศึกษาของเด็กยากจน ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษาของเด็กยากจนได้เป็นจำนวนมาก

1.2 ได้รับความอนุเคราะห์จาก ฯพณฯ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรี (ตำแหน่งขณะนั้น) และคุณหญิงพันธุ์เครือ ยงใจยุทธ ได้กรุณาสร้างอาคารเรียนแบบ สปช. 105/29 มูลค่า 1,600,000.00 บาท ให้กับโรงเรียน ตชด. ชูทิศวิทยา บ้านน้อยลวงมอง ตำบลพะทาย พร้อมโต๊ะ เก้าอี้ และอุปกรณ์การศึกษาครบชุดรวม 150 ชุด

1.3 ขอรับความอนุเคราะห์รองเท้า ถุงเท้านักเรียน มอบนักเรียนทุกคนของอำเภอท่าอุเทน จำนวน 6,532 คน รวมมูลค่า 1,306,400.00 บาท

1.4 รณรงค์ให้ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ส่งบุตรหลานศึกษาต่อระดับมัธยม ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองโดยส่งบุตรหลานศึกษาต่อในระดับมัธยมเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

1.5 ในระดับอุดมศึกษานั้น อำเภอท่าอุเทนได้รับการสนับสนุนจากสถาบันราชภัฏสกลนครเข้ามาก่อตั้งวิทยาเขต ที่ตำบลรามราช โดยใน ปี 2540 นี้ ได้รับงบประมาณ

โฉมหน้าท่าอุเทน ปัจจุบันสู่อนาคต

30 ล้านบาท เพื่อสำรวจออกแบบ และก่อสร้างอาคารบางส่วน และจะได้รับงบประมาณจนเต็มโครงการจำนวน 1,000 ล้านบาท เพื่อเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สมบูรณ์ใน ระยะเวลา 5 ปี

2. ด้านการศาสนา และวัฒนธรรมประเพณี

ชาวอำเภอท่าอุเทนเป็นผู้ที่ยึดมั่นในประเพณี ตามฮีตสิบสองคองสิบสี่ของชาวอีสานอย่างเคร่งครัด จึงมีงานประเพณีทุกเดือน นายอำเภอท่าอุเทนได้ริเริ่ม จัดงานประเพณีบางอย่างให้ยิ่งใหญ่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ของอำเภอ ดังนี้

2.1 งานประเพณีแข่งเรือออกพรรษา เป็นวัฒนธรรม ของชาวลุ่มแม่น้ำโขงที่พอเสร็จจากงานไร่งานนาก็จะนัด แต่ละคุ้ม หรือแต่ละท้องถิ่นมาประลองฝีพายด้านการ แข่งขันเรือกลางลำน้ำโขง ซึ่ง นายชวลิต วิชยสุทธิ์ นายอำเภอท่าอุเทน ได้กราบทูลขอรับพระราชทาน ถ้วยรางวัลชนะเลิศเรือยาวจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี ตั้งแต่งานแข่งเรือออกพรรษา เมื่อปี 2538 มาจนปัจจุบัน ทำให้งานประเพณีแข่งเรือ ออกพรรษาของอำเภอท่าอุเทนเป็นงานแข่งเรือที่ยิ่งใหญ่ที่สุด งานหนึ่งประจำลุ่มแม่น้ำโขง ที่มีเรือแข่งจากทุกสารทิศ ทั้งจากจังหวัดอุบลราชธานี ,มุกดาหาร ,นครพนม , หนองคาย ฯลฯ จะต้องมาช่วงชิงความเป็นจ้าวฝีพาย แห่งลุ่มแม่น้ำโขง

2.2 งานประเพณีลอยกระทง และคุ้มโฮมไทญ้อ คำว่า "คุ้มโฮม" หมายถึง การมารวมกัน อำเภอท่าอุเทน ได้ถือเอาวันลอยกระทงของทุกปีเป็นวันที่ชาวไทญ้อซึ่ง จากบ้านไปประกอบอาชีพยังถิ่นอื่นกลับมารวมกัน โดยนำ ข้าวปลาอาหารมารับประทานร่วมกัน แล้วก็ร่วมลอยกระทง พร้อม ๆ กัน ในคืนวันเพ็ญ เดือนสิบสอง เมื่อปี 2538 นายอำเภอท่าอุเทน ได้ริเริ่มจัดสร้างพานบายศรีซึ่งประดิษฐ์ จากใบตองที่ใหญ่ที่สุดในโลก เพื่อรับขวัญบุตรหลานญาติมิตร ที่กลับมาร่วมงานคุ้มโฮมไทญ้อ และในวันลอยกระทง ปี 2539 ได้ร่วมกับราษฎรสร้างกระทงที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดยมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 16 เมตร สูง 12 เมตร สร้างความ ตื่นตาตื่นใจแก่ผู้มาร่วมงานอย่างยิ่ง

2.3 จัดตั้งกองทุนในการจัดสร้างประตูโขง วัดพระธาตุท่าอุเทน ซึ่งเป็นวัดคู่บ้านคู่เมือง โดยมีเป้าหมาย

โ ฉ ม ห น้ า ท่ า อุ เ ท น ปั จ จุ บั น สู่ อ น า ค ต

ที่จะสร้างประตูโขงด้านติดกับทางหลวงแผ่นดิน สายนครพนม - บ้านแพง ปัจจุบันมีกองทุนรวม 191,364.00 บาท (หนึ่งแสนเก้าหมื่นหนึ่งพันสามร้อยหกสิบสี่บาทถ้วน) กรมศิลปากรได้ส่งแบบซุ้มประตูโขงให้แล้ว คาดว่าจะเริ่มก่อสร้างได้ในเร็ว ๆ นี้

2.4 ได้เสนอขอรับงบประมาณในการบูรณะซ่อมแซมองค์พระธาตุท่าอุเทน ซึ่งเป็นพระธาตุคู่บ้านคู่เมือง และศูนย์รวมจิตใจของชาวท่าอุเทน ขณะนี้อยู่ในระหว่างขั้นตอนการพิจารณาของกรมศิลปากร

2.5 จัดตั้งกองทุนกีฬาอำเภอท่าอุเทนเพื่อสนับสนุนให้เยาวชนตามตำบล หมู่บ้าน ใช้เวลาว่างพัฒนาร่างกาย และจิตใจไม่หันไปหมกมุ่นกับยาเสพติด และอบายมุขต่าง ๆ ปัจจุบันมีกองทุนอยู่ 57,000.00 บาท (ห้าหมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน)

นับเป็นการริเริ่มที่สำคัญในอันที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรอำเภอท่าอุเทน

2.6 นายชวลิต วิชยสุทธิ์ นายอำเภอท่าอุเทน ได้ร่วมกับผู้นำหมู่บ้าน และราษฎร จำนวน 91 คน อุปสมบทเพื่อน้อมเกล้า ฯ ถวายเป็นพระราชกุศล แด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ระหว่างวันที่ 2 - 14 มีนาคม 2539

ในระหว่างที่อยู่ในสมณเพศ ได้ตระเวนแสดงธรรม และสามารถรวบรวมปัจจัยที่รับจากการทำบุญ เข้าสมทบมูลนิธิเพื่อการศึกษาอำเภอท่าอุเทน จำนวน 110,000.00 บาท

2.7 จัดตั้งกองทุนสำหรับสร้างพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระปิยมหาราช ณ บริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอเฉลิมพระเกียรติฯ ขณะนี้รวบรวมกองทุนได้ 411,285 บาท (สี่แสนหนึ่งหมื่นหนึ่งพันสองร้อยแปดสิบห้าบาทถ้วน) และอยู่ในระหว่างขอรับพระบรมราชานุญาตสร้างพระราชานุสาวรีย์ฯ ตามแบบของกรมศิลปากร

นอกจากนี้ ยังได้รับความอนุเคราะห์จาก คุณยายทองอยู่ นาควัชระ สร้างพระพุทธรูปปางลีลาขนาดใหญ่ ชื่อ "พระพุทธลีลาศากยมุนี ศรีท่าอุเทน" ไว้เป็นที่สักการะ ณ บริเวณหน้าที่ว่าการอำเภอฯ เช่นกัน

๓. ด้านการป้องกัน และปราบปราม ด้วยความห่วงใยต่อกลุ่มเด็ก และเยาวชนที่เสี่ยงต่อการติดยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเภทสารระเหย จึงริเริ่มโครงการ " ธรรมะชำระจิต ละสิ่งเสพติด คิดประกอบสัมมาชีพ" โดยตั้งชื่อโครงการว่า "โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชน" เพื่อดึงเยาวชนออกจากยาเสพติด ส่วนในด้านการป้องกันปราบปรามผู้ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ก็ได้กระทำอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ตามโครงการต่าง ๆ ดังนี้

3.1 โครงการฝึกอบรมผู้นำเยาวชน ด้วยการนำกลุ่มเยาวชนที่ติดยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเภทสารระเหย เข้าค่ายอบรมธรรมะ และฝึกอาชีพรุ่นแรกที่ตำบลพะทาย ระหว่างเดือนสิงหาคม - พฤศจิกายน 2538 มีเยาวชนเข้ารับการอบรมธรรมะ 94 คน ใน 4 สาขาอาชีพ คือช่างเดินสายไฟ ช่างตัดผม ช่างเชื่อม และช่างปูน โดยได้รับการสนับสนุนวิทยากรจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอท่าอุเทน ฝึกอบรมเป็นเวลา 75 วัน มีผู้สำเร็จการฝึกอบรมและได้รับวุฒิบัตร จำนวน 62 คน และสามารถจัดหางานให้ได้ถึง 54 คน ส่วนที่เหลือประกอบอาชีพอิสระ โครงการเดียวกันนี้ในปี 2539 ได้จัดที่ตำบลโนนตาล มีผู้เข้าร่วมโครงการ 100 คน

โ ฉ ม ห น้ า ท่ า อุ เ ท น   ปั จ จุ บั น สู่ อ น า ค ต

3.2 โครงการเข้าค่ายพุทธบุตร เป็นโครงการอบรมธรรมะในหมู่เยาวชนที่อยู่ในระบบโรงเรียน โดยให้นักเรียนเข้าค่ายธรรมะ 7 วัน ทั้งนี้ ได้รับการสนับสนุนพระวิทยากรจากวัดประยูรวงศาวาส กรุงเทพ ฯ โรงเรียนนำร่องคือ โรงเรียนบ้านพะทาย มีนักเรียนอบรมตามโครงการถึง 250 คน

3.3 ตรวจจับการลักลอบค้าขายยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ ในรอบปี 2538 - 2539 ที่ผ่านมาสามารถจับกุมกัญชาอัดแท่ง 3 ครั้ง ได้กัญชาอัดแท่งรวมถึง 140 กิโลกรัม

3.4 ออกตรวจจับการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าอย่างสม่ำเสมอ ในรอบปี 2538 - 2539 ที่ผ่านมาออกตรวจจับการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าด้วยตนเองถึง 8 ครั้ง สามารถตรวจยึดไม้แปรรูปได้กว่า 30 ลูกบาศก์เมตร ไม้ท่อนกว่า 200 ท่อน รวมมูลค่ากว่า 7 ล้านบาท

3.5 โครงการปลูกป่าเพื่อฟ้าดิน สืบเนื่องมาจากแนวความคิดที่จะป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งป่าดงกระแสน ซึ่งถือว่าเป็นป่าสมบูรณ์แห่งสุดท้ายของอำเภอท่าอุเทน จำนวน 982 ไร่ ให้คงอยู่ชั่วลูกชั่วหลาน จึงจัดโครงการบวชต้นไม้ป่าดงกระแสน และปลูกกล้าไม้เสริมเพื่อฟื้นฟูป่า เช่น กล้าไม้ประดู่ กล้าไม้มะค่า ฯลฯ จำนวน 50,000 กล้า โดยไม่ใช้งบประมาณของทางราชการ พร้อมทั้งจัดกำลังประชาชนในหมู่บ้านรอบ ๆ ป่า ออกตรวจตราดูแลป่าดงกระแสนอย่างสม่ำเสมอ

4. <u>ด้านการพัฒนา</u> ได้เร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งด้านการคมนาคม และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งในรอบปี 2538 - 2539 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

4.1 ถนนคอนกรีตภายในหมู่บ้าน 15 หมู่บ้าน รวมความยาว 6,000 เมตร ถนน คสล.ทางเข้าหมู่บ้าน 2 สาย รวมความยาว 4,000 เมตร ก่อสร้างถนนลูกรัง 10 สาย

โฉมหน้าท่าอุเทน ปัจจุบันสู่อนาคต

ระยะทาง 20 กิโลเมตร ซ่อมแซมถนนลูกรังภายในหมู่บ้านและระหว่างหมู่บ้าน 60 แห่ง รวมระยะทาง 100 กิโลเมตร รวมเป็นเงิน 50,500,000.00 บาท

4.2 สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก 2 แห่ง และสร้างท่อคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาด 3 ช่องทาง จำนวน 13 แห่ง รวมเป็นเงิน 8,520,000.00 บาท

4.3 สร้างฝายคอนกรีตเสริมเหล็ก ตามแบบ มข.27 จำนวน 7 แห่ง และขุดลอกแหล่งน้ำภายในหมู่บ้าน จำนวน 15 แห่ง รวมเป็นเงิน 9,100,000.00 บาท

4.4 ก่อสร้างถนนลาดยางทางเข้าหมู่บ้าน จำนวน 4 สาย รวมเป็นเงิน 25,000,000.00 บาท

4.5 ได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารที่ว่าการอำเภอเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองราชย์เป็นปีที่ 50 , หอประชุมอำเภอ ,บ้านพักข้าราชการ ,อาคารสโมสร ,ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ,รั้วคอนกรีต ,เสาธงชาติ ,ระบบไฟฟ้า รวมทั้งถมดินปรับปรุงภูมิทัศน์ รวม 19,500,000.00 บาท

4.6 เมื่อปี 2538 พื้นที่อำเภอท่าอุเทนประสบอุทกภัยอย่างหนัก จึงได้จัดทำโครงการฟื้นฟูช่วยเหลือผู้ประสบภัยดังกล่าว โดยในปี 2539 ได้ขุดบ่อเลี้ยงปลาให้แก่ราษฎร จำนวน 80 บ่อ คิดเป็นเงิน 20,000,000.00 บาท โดยไม่ใช้งบประมาณของทางราชการ โดยได้รับการสนับสนุนเครื่องจักรกลจาก พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม

4.7 เพื่อเฉลิมพระเกียรติองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสครองราชย์ ครบ 50 ปี ได้ขอความร่วมมือจากภาคเอกชน และราษฎร ก่อสร้างถนนคอนกรีตภายในหมู่บ้าน กว้าง 5 เมตร ยาว 9,000 เมตร คิดเป็นเงิน 10,500,000.00 บาท โดย ไม่ใช้งบประมาณของทางราชการ

4.8 ปี 2538 ได้รับรางวัลที่ 2 ในการประกวดแหล่งน้ำขนาดเล็กดีเด่น ของกรมการปกครอง ที่อ่างเก็บน้ำห้วยหวาย บ้านดอนคู่ หมู่ที่ 10 ตำบลไชยบุรี

4.9 ปี 2538 ได้รับรางวัลรองชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านนครพนมพัฒนา ที่บ้านไชยบุรี ตำบลไชยบุรี

4.10 ปี 2538 ได้รับรางวัลที่ 3 ในการประกวดหมู่บ้าน กนช. ที่บ้านคง หมู่ที่ 10 ,11 ตำบลพนอม

5. **<u>ด้านการบริการประชาชน</u>** งานบริการประชาชนถือว่าเป็นหัวใจหลักของอำเภอที่จะต้องสร้างระบบการให้บริการที่รวดเร็ว เรียบร้อย และถูกต้อง ซึ่งอำเภอท่าอุเทนได้พัฒนางานด้านการให้บริการประชาชนต่อเนื่องจนได้รับรางวัล ดังนี้

5.1 ปี 2537 ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 ในการประกวดสำนักทะเบียนดีเด่น ของกรมการปกครอง

5.2 ปี 2538 ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 ในการประกวดสำนักทะเบียนดีเด่น ของกรมการปกครอง

โ ฉ ม ห น้ า ท่ า อุ เ ท น ปั จ จุ บั น สู่ อ น า ค ต

5.3 ปี 2539 ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 3 ในการประกวดสำนักทะเบียนดีเด่น ของกรมการปกครอง

5.4 จากผลของการปรับปรุงการให้บริการประชาชนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จึงทำให้อำเภอท่าอุเทน ได้รับรางวัลอำเภอตัวอย่างในด้านการปรับปรุงงานบริการประชาชน จากคณะกรรมการว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานรัฐ (ปปร.) สำนักงาน ก.พ. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในปี 2539

5.5 เพื่อเป็นกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการให้บริการประชาชน โดยเฉพาะในระดับตำบลหมู่บ้าน จึงได้จัดหากองทุนเพื่อก่อตั้งมูลนิธิกำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอท่าอุเทน เพื่อให้ความช่วยเหลือกำนัน ,ผู้ใหญ่บ้าน ,ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน, แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ปัจจุบันมีกองทุนเริ่มต้นจำนวน 134,500.00 บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นสี่พันห้าร้อยบาทถ้วน) ซึ่งคาดว่าจะสามารถก่อตั้งมูลนิธิ ฯ ได้ในอนาคตอันใกล้นี้

6. <u>ด้านเศรษฐกิจ</u> เมื่อเตรียมความพร้อมของประชาชนพอสมควรแล้ว อำเภอได้ส่งเสริมโครงการที่จะกระตุ้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ดังนี้

6.1 เปิดประตูอินโดจีนด้วยการผลักดันให้เปิดด่านถาวรสู่ประเทศลาว ณ บริเวณหนองจิ้ว หมู่ที่ 3 ตำบลท่าอุเทน ขณะนี้กำลังเร่งรัดการก่อสร้างท่าเทียบเรือ และที่พักสินค้า สินค้าชนิดแรกที่ขนถ่ายจากประเทศลาวคือหินซึ่งย่อยแล้ว อันเป็นวัสดุในการก่อสร้างถนน ในการสัมปทานหินนี้เป็นสัญญาระยะยาว จะต้องใช้คนงานและอุปกรณ์ เช่น เครื่องย่อยหิน ,แพขนานยนต์ และรถสิบล้อ เป็นจำนวนมาก คาดว่าเมื่อท่าเทียบเรือเสร็จสมบูรณ์แล้ว จะต้องรองรับการขนถ่ายหินไม่น้อยกว่าวันละ 700 เที่ยว อันจะเป็นการสร้างงานในพื้นที่ได้อย่างกว้างขวาง (เช่น กิจการร้านอาหาร ,สถานีบริการน้ำมัน ,โรงแรม ฯลฯ)

6.2 การก่อตั้งสถาบันราชภัฏที่ตำบลรามราชนั้น ภายในระยะเวลา 5 ปี จะมีงบประมาณถึง 1,000 ล้านบาท และจะมีนักศึกษาไม่ต่ำกว่า 12,000 คน ซึ่งจะเป็นการ

โฉมหน้าท่าอุเทน ปัจจุบันสู่อนาคต

สร้างชุมชนใหม่ และมีการสร้างงานได้อย่างกว้างขวาง ทั้งด้านการก่อสร้าง ,ร้านค้า ,ร้านอาหาร ,หอพักนักศึกษา, รถโดยสาร ฯลฯ

6.3 โครงการพัฒนาลุ่มน้ำหวย สืบเนื่องมาจากในฤดูน้ำหลาก แม่น้ำโขงจะดันระดับน้ำในลำน้ำหวยให้เอ่อล้นตลิ่งท่วมไร่นาราษฎรเสียหายทุกปี จึงได้ขอรับการสนับสนุนจากกรมชลประทานในการออกแบบก่อสร้างประตูน้ำ เปิด - ปิด ลำน้ำหวย พร้อมทั้งการทำคันคูเลียบลำน้ำหวยทั้ง 2 ด้าน ยกระดับสูง โดยจะใช้ประโยชน์จากคันคูในการป้องกันน้ำท่วม

และทำถนนเลียบลำน้ำเป็นเส้นทางคมนาคมทางบกได้อีกทางหนึ่งด้วย

นอกเหนือจากการได้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรในฤดูแล้งแล้ว การก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่จะสามารถสร้างงานในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ขณะนี้ได้รับการอนุมัติงบประมาณในการสำรวจออกแบบจำนวน 20 ล้านบาท เมื่อโครงการแล้วเสร็จ จะเป็นแหล่งที่มีทัศนียภาพสวยงาม เหมาะต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวได้อีกทางหนึ่งด้วย

โ ฉ ม ห น้ า ท่ า อุ เ ท น ปั จ จุ บั น สู่ อ น า ค ต

7. <u>ด้านการเมือง</u> อำเภอได้ตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการกระจายอำนาจด้วยการสนับสนุนองค์การบริหารส่วนตำบล และสภาตำบล ให้สามารถช่วยเหลือตนเองและบริหารงานในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ในปี 2540 นี้ จะมีเพียงตำบลหนองเทาตำบลเดียวเท่านั้นที่ยังไม่เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งคาดว่าตำบลหนองเทาจะสามารถเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ภายในปีถัดไป

8. <u>ศูนย์ราชการใหม่ของอำเภอท่าอุเทน</u> ด้วยแนวความคิดที่ว่าศูนย์ราชการใหม่เป็นสมบัติของประชาชนทุกคน นอกเหนือจากการให้บริการประชาชนด้วยไมตรีจิตแล้ว ศูนย์ราชการจะเป็นที่ที่ให้ความอบอุ่นเหมือนบ้าน จะเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ .สวนสาธารณะ. สวนสุขภาพ และสวนสมุนไพร ขณะนี้ได้ปรับปรุงทัศนียภาพให้สวยงาม และภายในไม่เกิน 2 ปีนี้ ศูนย์ราชการแห่งนี้ก็จะเป็นแหล่งชมทัศนียภาพที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของอำเภอท่าอุเทน

จะเห็นได้ว่า อำเภอท่าอุเทนได้รับการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา จะเป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาสังคม - เศรษฐกิจ เพื่อเตรียมการสู่การเปิดประตูสู่อินโดจีน ซึ่งทั้งในระดับจังหวัดและระดับชาติกำลังเร่งรัดผลักดันอย่างเต็มที่ หากอำเภอท่าอุเทนได้รับการเตรียมพร้อมในทุก ๆ ด้าน เมื่อประตูอินโดจีนเปิดกว้าง เราก็พร้อมที่จะเป็นพื้นที่หน้าด่านที่สำคัญในการเปิดโลกเศรษฐกิจแห่งใหม่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เลยทีเดียว

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ขอประกาศเกียรติคุณ แด่
อำเภอ ท่าอุเทน จังหวัด นครพนม
ที่ได้ให้การสนับสนุนการดำเนินงานทางด้านสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม
ในการรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนทั้งอำเภอ มีและใช้ ส้วมราดน้ำ
ครบทุกหลังคาเรือน บรรลุตามนโยบาย และเป้าหมาย
ของกรมอนามัย
ขอให้เจริญด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละตลอดไป
นายแพทย์ไพจิตร์ ปวะบุตร
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๒
ได้แก่
สำนักทะเบียนอำเภอท่าอุเทน
อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
อธิบดีกรมการปกครอง

รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒
สำนักทะเบียนดีเด่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๘
ประเภทจำนวนราษฎรระหว่าง ๕๐,๐๐๑-๑๐๐,๐๐๐ คน
ได้แก่
สำนักทะเบียนอำเภอท่าอุเทน
อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๓๘
(นายชูวงศ์ ฉายะบุตร)
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักนายกรัฐมนตรี

มอบประกาศเกียรติคุณฉบับนี้เพื่อแสดงว่า

โครงการ อ่างเก็บน้ำห้วยปลาผา บ้านดอนดู่

ตำบล ไชยบุรี อำเภอ ท่าอุเทน จังหวัด นครพนม

ได้รับรางวัลที่ ๓ ประเภท อ่างเก็บน้ำ

ประจำปี ๒๕๓๗ ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๘

(นายบรรหาร ศิลปอาชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการ

ดำเนินการประกวดโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กดีเด่น
ประจำปี ๒๕๓๗
รางวัลที่ ๓
ประเภทอ่างเก็บน้ำ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
นายกรัฐมนตรี

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม

ประกาศเกียรติคุณบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ได้รับรางวัล

เป็นผู้ช่วยเหลือและสนับสนุนการประถมศึกษาดีเด่น

งานวันประถมศึกษาแห่งชาติ ปี 2538

ขอให้มีความสุขสวัสดิ์เจริญรุ่งเรือง

(นายทวี รัตนา)

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม

ได้แก่
สำนักทะเบียนอำเภอ
อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
(นายบรรหาร ศิลปอาชา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ด่วนที่สุด

ที่ มท 0311.1/ว 3608

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กท 10200

9 กุมภาพันธ์ 2539

เรื่อง การจัดสรรงบประมาณค่าก่อสร้างอาคารที่ว่าการอำเภอเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคลฉลองสิริราชสมบัติ ครบ 50 ปี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

อ้างถึง หนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท 0311. 1/ว 2312 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2538

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายการประกอบการอนุมัติเงินประจำงวด เลขที่ส่งออก 3193 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2539

ด้วยกรมการปกครองได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปี 2539 แผนงานส่งเสริมการบริหารและวิชาการ โครงการยกฐานะและจัดตั้งอำเภอ หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง มาตั้งจ่ายในจังหวัดนี้ ดังนี้

ค่าก่อสร้างอาคารที่ว่าการอำเภอท่าอุเทน ตามแบบมาตรฐานกรมโยธาธิการเลขที่ ม. 18155 ราคา 6,595,000 บาท

รายละเอียดตามสำเนารายการประกอบการอนุมัติเงินประจำงวด เลขที่ส่งออก 3193 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2539 ที่ส่งมาพร้อมนี้ โดยขอให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

1. เมื่อจังหวัดได้รับสำเนารายงานประกอบการอนุมัติเงินประจำงวดแล้ว แจ้งให้กรมการปกครองทราบภายใน 3 วัน

2. ดำเนินการจัดจ้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และส่งสำเนาสัญญาจ้างให้กรมการปกครอง ภายใน 7 วัน นับแต่วันลงนาม อย่างช้าไม่ควรเกินวันที่ 15 มีนาคม 2539

3. ในกรณีที่อำเภอใดจะขอเพิ่มวงเงินงบประมาณและหรือขอเปลี่ยนแปลงแบบแปลนการก่อสร้าง ขอเรียนว่า กรมการปกครองไม่สามารถจัดหางบประมาณเพิ่มเติมให้ได้ จึงขอให้จังหวัดพิจารณาจัดหางบประมาณสมทบ และรีบรายงานกรมการปกครองพร้อมส่งแบบแปลนการก่อสร้างที่ขอเปลี่ยนแปลง และประมาณราคาค่าก่อสร้าง (แบบ ปร. 4) สรุปผลการประมาณราคาค่าก่อสร้าง (แบบ ปร. 5) จำนวนอย่างละ 4 ชุด ให้กรมการปกครอง ภายในวันที่ 5 มีนาคม 2539 เพื่อกรมการปกครองจะได้ขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณต่อไป หากอำเภอใดมีข้อจำกัดพิเศษ เช่น สภาพพื้นที่ที่จะก่อสร้างไม่สามารถดำเนินการได้ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้จังหวัดพิจารณาขอเปลี่ยนแปลงอำเภอที่จะดำเนินการก่อสร้างให้กรมการปกครองทราบ ภายในวันที่ 5 มีนาคม 2539 เป็นอย่างช้า

4. เนื่องจากการก่อสร้างอาคารที่ว่าการอำเภอเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคลฉลองสิริราชสมบัติ ครบ 50 ปี เป็นนโยบายสำคัญของกรมการปกครอง ที่ต้องการให้การก่อสร้างดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในปี พ.ศ. 2539 จึงขอให้จังหวัดเร่งรัดและกำชับให้ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการให้ทันตามกำหนดเวลา หากจะมีการเปลี่ยนแปลงแบบแปลนการก่อสร้าง ขอให้พิจารณาด้วยว่าจะสามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคลฉลองสิริราชสมบัติ ครบ 50 ปี ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชูวงศ์ ฉายะบุตร)
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องที่
โทร (02) 2219121 2229888
โทรสาร (02) 2214850

ทำเนียบนายอำเภอท่าอุเทน

1. ขุนศุภกิจจำนงค์ (จันทมา พลเดชา)	2453-2455
2. หลวงอนุการกันทวาปี	2455-2457
3. หลวงอภิบาลวรเดช (กัน รัตนโกเศศ)	2457-2461
4. พระศรีวรราช (จรัล รัตนประทีป)	2461-2470
5. หลวงบริหาร ชนบท (ส่าน สีหไตรย์)	2470-2476
6. นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์	2476-2476
7. ขุนคำนวน วิจิตร (เชย บุนนาค)	2476-2479
8. นายทองสุข ชมวงศ์	2479-2481
9. ขุนศรีรัฐวิจารณ์ (อุทิน ศาสตราศัย)	2481-2486
10. นายเสนีย์ เสวิกุล	2486-2487
11. นายนารถ สมิโตบล	2487-2488
12. ขุนพนมอำนวยสุข (คำไพ มณีปกรณ์)	2488-2490
13. นายเกษม จิยะพันธ์	2490-2490
14. นายสง่า จันทรสาขา	2490-2498
15. นายไพฑูรย์ เก่งสกุล	2498-2498
16. นายกระสินธุ์ ชูพันธ์	2498-2509
17. นายจำรูญ กาวิละ	2509-2511
18. นายประกอบ นพวรรณ	2511-2512
19. นายชัยเจริญ เฟื่องเรือง	2512-2514
20. พ.ต.นิล บุญโสภณ	2514-2515
21. นายเสนอ พยัคฆปการณ์	2515-2517
22. นายสุพจน์ ไชยเชษฐ์	2517-2521
23. เรืออากาศตรี วิรัช รัศมีเทศ	24 ส.ค. 2521-1 มิ.ย. 2522
24. นายเสมอศักดิ์ จิตตะยโศธร	4 มิ.ย. 2522-26 ต.ค. 2525
25. นายเจริญ พรหมพินิต	26 ต.ค. 2525-1 พ.ย. 2527
26. นายบรรลือศักดิ์ อุดมอริยทรัพย์	1 พ.ย. 2527-16 ต.ค. 2530
27. ร้อยตรี นิรันดร์ ยิ่งอรุณธรรม	16 ต.ค. 2530-17 ต.ค. 2531
28. นายจิรศักดิ์ เกษณียบุตร	17 ต.ค. 2531-1 ก.ค. 2534
29. นายคำไพ เวทไทยสงค์	1 ก.ค. 2534-3 พ.ค. 36
30. นายไพศาล สุทธิแสวง	3 พ.ค. 2536-16 ต.ค. 2537
31. นายชวลิต วิชยสุทธิ์	17 ต.ค. 2537-

รายชื่อผู้สนับสนุนจัดทำหนังสือที่ระลึก

1. *บริษัท บุญศรีเทรดดิ้ง จำกัด* จำหน่าย หิน ทราย สำหรับก่อสร้าง และรับถมที่
2. *ห้างหุ้นส่วนจำกัดนครพนม เปรมศักดิ์* จำหน่าย หิน ทราย สำหรับก่อสร้าง และรับถมที่
3. *ห้างหุ้นส่วนจำกัดแสงจรัส* จำหน่าย หิน ทราย สำหรับก่อสร้าง และรับถมที่
4. *ห้างหุ้นส่วนจำกัดนครพนมเจริญศรี* จำหน่าย หิน ทราย สำหรับก่อสร้าง และรับถมที่
5. *ห้างหุ้นส่วนจำกัดอุดรกูดวิลล์* จำหน่าย หิน ทราย สำหรับก่อสร้าง และรับถมที่
6. *ห้างหุ้นส่วนจำกัดสุนาก่อสร้าง* จำหน่าย หิน ทราย สำหรับก่อสร้าง และรับถมที่
7. *ท่าทรายนกกระจิบ* จำหน่าย หิน ทราย สำหรับก่อสร้าง และรับถมที่
8. *ท่าทรายเลิศชัย* จำหน่าย หิน ทราย สำหรับก่อสร้าง และรับถมที่
9. *ท่าทรายนำสมัย* จำหน่าย หิน ทราย สำหรับก่อสร้าง และรับถมที่
10. *ท่าทรายเกษมศักดิ์ อยานนท์* จำหน่าย หิน ทราย สำหรับก่อสร้าง และรับถมที่
11. *ท่าทรายสินสมุทร* จำหน่าย หิน ทราย สำหรับก่อสร้าง และรับถมที่
12. *เร่งรัดพัฒนาชน จังหวัดนครพนม* คุณสันต์ เทศประสิทธิ์
13. *โยธาธิการ จังหวัดนครพนม* คุณประเสริม อิ่มวิเศษ
14. *ป่าไม้จังหวัดนครพนม* คุณมนตรี เชียงอารีย์
15. *โรงแรมนครพนมริเวอร์วิวด์* โรงแรมชั้นหนึ่ง ห้องพัก ห้องสัมมนา อาหารจัดเลี้ยง ดนตรีไพเราะ
16. *โรงแรมแม่น้ำโขงแกรนด์วิวด์* โรงแรมชั้นหนึ่ง ห้องพัก ห้องสัมมนา อาหารจัดเลี้ยง ดนตรีไพเราะ
17. *โรงแรมนครพนม* โรงแรมชั้นหนึ่ง ห้องพัก ห้องสัมมนา อาหารจัดเลี้ยง ดนตรีไพเราะ
18. *ห้างหุ้นส่วนจำกัดคำสุขอิฐบล็อค* รับเหมาก่อสร้างทั่วไป จำหน่าย เสา-ท่อคอนกรีต
19. *ร้านราชาอิเลคโทรนิคส์* ศูนย์รวมจำหน่ายเครื่องไฟฟ้า เครื่องเสียง ทุกชนิด
20. *ห้างหุ้นส่วนจำกัดพรชัยไชยบุรีก่อสร้าง* (สจ.สมพร ริมสกุล) รับเหมาก่อสร้างทั่วไป
21. *สจ.สุรพล บุพศิริ* สมาชิกสภาจังหวัดนครพนม เขต อ.ท่าอุเทน
22. *นายประวิทย์ เจียวิริยะบุญญา* นายกสมาคมพ่อค้า จังหวัดนครพนม
23. *หจก.นครพนมทวีทรัพย์* โดยคุณทวีชัย ครุฑใจกล้า จำหน่ายหินบดสำหรับก่อสร้างและทำถนน

อำเภอท่าอุเทน ขอกราบขอบพระคุณพี่น้องชาวท่าอุเทนทุกท่าน องค์การบริหารส่วนตำบล สภาตำบล ในเขตอำเภอท่าอุเทนทุกแห่ง ที่ได้ให้การสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการก่อสร้างที่ว่าการอำเภอเฉลิมพระเกียรติฯ จนสำเร็จเรียบร้อย

ขอกราบขอบพระคุณ บริษัท ห้างร้าน ร้านค้า ส่วนราชการ และบุคคลที่เอ่ยนามต่อไปนี้ ที่กรุณาสนับสนุนการพัฒนาอำเภอมาโดยตลอด พร้อมทั้งสนับสนุนการจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึกนี้จนเสร็จสมบูรณ์

อำเภอท่าอุเทน

การจัดทำหนังสือที่ระลึกนี้
จะสำเร็จไม่ได้หากไม่ได้รับความกรุณาจากคณะบุคคล ดังต่อไปนี้

1. นายคมสัน บุพศิริ — *ผู้อำนวยการโรงเรียนปิยะมหาราชาลัย*
2. นายภาณุมาศ กิติศรีวรพันธุ์ — *ผู้อำนวยการโรงเรียนอุเทนพัฒนา*
   ผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรม อำเภอท่าอุเทน
3. นางจรินทร์ (กิติศรีวรพันธุ์) ธรรมศิริ — *ทายาทเจ้าเมืองท่าอุเทน (คนสุดท้าย)*
4. นายอร่าม ชินช่าง — *อาจารย์ศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดนครพนม*
5. นายจิตร จีรฉัตร — *ร้านรุ่งจิตรคัลเลอร์แล็ป (เอื้อเฟื้อภาพ)*

จึงขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ที่ปรึกษา

นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช

ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

บรรณาธิการ

นายชวลิต วิชยสุทธิ์

นายอำเภอท่าอุเทน

บรรณาธิการผู้ช่วย

นายสุขสันต์ บุญจิต
นายชาญศักดิ์ ถวิล
นายเสรี พาญกล้า
นายศิริชัย ไตรยราช
นายสถาน เจริญวงศ์

ภาพ นายสุขสันต์ บุญจิต
ศิลป์ นายสถาน เจริญวงศ์

พิมพ์ที่ บริษัท บพิธการพิมพ์ จำกัด 70 ถนนราชบพิธ กรุงเทพฯ 10200 โทร. 221-9781, 222-5555 FAX 221-6433

โรงแรมนครพนมริเวอร์วิว

เลขที่ 9 ถนนนครพนม-ธาตุพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

บริการห้องพัก ห้องประชุมสัมมนาขนาดใหญ่
ห้องอาหารชั้นเยี่ยม ดนตรีไพเราะ
ท่ามกลางบรรยากาศธรรมชาติ ริมแม่น้ำโขง
เชื่อมโยง สายสัมพันธ์ไทย-ลาว

จาก อดีต

สู่ปัจจุบัน